

รายงานการประชุมรัฐสภา ในโอกาสการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 23 (COP23)

วันอาทิตย์ที่ 12 พฤศจิกายน 2560
ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นผลให้มนุษย์ดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันด้วยการบริโภคและใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยขาดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ การป้องกัน และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นมรดกไปสู่รุ่นลูกหลาน ผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันของมนุษย์ที่กล่าวมา เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) โดยเฉพาะภาวะโลกร้อน (Global warming) สอดคล้องกับงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ที่แสดงถึงผลลัพธ์เชิงประจักษ์ และสามารถพิสูจน์ได้ ตลอดจนตัวเลขการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกโดยเฉลี่ย ทำให้เชื่อได้ว่าภาวะโลกร้อนเกิดขึ้นเป็นปรากฏการณ์ที่มีผลกระทบชัดเจนและแผ่ขยายไปทั่วโลก ผลกระทบดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออารยธรรมขั้นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตตามปัจจัย ๔ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงตื่นตัวต่อกระแสของการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และได้ปรึกษาร่วมกันผ่านการดำเนินกิจกรรมภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) ซึ่งเป็นกรอบข้อตกลงระหว่างประเทศฉบับหนึ่งในการกำกับดูแลของสหประชาชาติ (United Nations : UN) โดยมีสำนักเลขาธิการ UNFCCC เป็นกลไกหลักในการประสานงานการจัดการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Conference of Parties : COP) ในภาคีรัฐบาลมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ เพื่อแสวงหาหนทางในการลดอุณหภูมิโลก และกำหนดมาตรการซึ่งมุ่งหมายที่จะช่วยลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไปพร้อมกับการรักษาระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพื่อไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development) โดยในระดับชาติ ประเทศไทยแสดงท่าทีสอดคล้องกับกระบวนทัศน์ในระดับโลกดังกล่าวเช่นกัน

กลไกที่สำคัญอีกประการหนึ่งเพื่อบรรเทาปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในภาคีรัฐสภา ซึ่งเป็นองค์การที่รับผิดชอบการพิจารณาและออกกฎหมาย มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ารัฐบาลในการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในระดับโลก สหภาพรัฐสภา (Inter - Parliamentary Union : IPU) และสหประชาชาติได้ทำงานร่วมกันตั้งแต่ต้นทศวรรษที่ ๑๙๙๐ พร้อมทั้งตกลงให้มีข้อมติสหประชาชาติที่เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างสององค์กร เพื่อวางหลักการพื้นฐานในการเป็นหุ้นส่วนระหว่างสหภาพรัฐสภาและสหประชาชาติ สหภาพรัฐสภาจึงได้จัดการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คู่ขนานไปกับการประชุม COP ในภาคีรัฐบาล โดยมุ่งหมายที่จะให้การประชุมนี้เป็นเวทีของสมาชิกรัฐสภาเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลตามพันธกรณีภายในประเทศและระหว่างประเทศ

ในส่วนของรัฐสภาไทย โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญของประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเช่นเดียวกับรัฐบาลไทย จึงได้ส่งคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เข้าร่วมการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างต่อเนื่องในสองครั้งล่าสุด คือ การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๑ (COP21) ระหว่างวันที่ ๕ - ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส และสมัยที่ ๒๒ (COP22) เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ เมืองมารราเกช ราชอาณาจักรโมร็อกโก ซึ่งคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวต่างปฏิบัติตามภารกิจอย่างแข็งขันยังประโยชน์ต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภาพรวมในระดับเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ

ล่าสุด ในการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๓ (COP23) เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สมานิติบัญญัติแห่งชาติได้ส่งคณะผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าร่วมการประชุม โดยผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติฯ ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกรัฐสภาที่เข้าร่วมการประชุม และได้รายงานต่อที่ประชุมให้ทราบถึงความคืบหน้าการดำเนินการของประเทศไทยในภาคีรัฐบาล และการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคีรัฐสภา นอกจากนี้ ผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติฯ ได้ร่วมรับรองเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม อันเป็นเอกสารสรุปประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการปัญหา ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงนับได้ว่าการปฏิบัติภารกิจเข้าร่วมการประชุมของผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติฯ ในครั้งนี้ประสบความสำเร็จเป็นมรรคผล รวมทั้งยังได้นำสิ่งที่ได้รับจากการประชุมมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยการเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติในระดับประเทศต่อไป

ผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติฯ ได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประชุม คำกล่าวของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในแวดวงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เอกสารนำเสนอของนักวิชาการ พร้อมด้วยข้อคิดเห็นของผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติฯ ไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๓ (COP23) ฉบับนี้ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นคลังความรู้ในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้แก่สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา และบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในประเด็นนี้ ตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถใช้อ้างอิง หรือเป็นข้อมูลสนับสนุนการสร้างความรู้ให้แก่สาธารณชนในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อไป

พลเอก

(ศุภวุฒิ อุตมะ)

สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

ผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติฯ

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	i
บทนำ	๑
รายงานการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ (COP23)	
๑. องค์ประกอบคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติฯ	๔
๒. พิธีเปิดการประชุม	๔
๓. การอภิปรายแลกเปลี่ยน ในหัวข้อ “เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ : บทบาทสำหรับผู้ ผู้ออกกฎหมาย? (Low – carbon economy : What role for legislators?)”	๙
• การอภิปรายโดยผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติฯ	๑๐
๔. การนำเสนอพิเศษ ในหัวข้อ “ศาสตร์แห่งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : มีความเสี่ยง ในเรื่องอะไรบ้าง? (Climate change science : What is at stake?)”	๑๒
๕. การอภิปรายแลกเปลี่ยน ในหัวข้อ “การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : ความท้าทายต่อจากนี้? (Climate – induced migration : The next challenge?)”	๑๓
๖. การรับรองร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมและพิธีปิดการประชุม	๑๔
๗. บทสรุป	๑๗
๘. ข้อเสนอแนะ	๑๗
ภาคผนวก	๑๙

รายงาน
การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ
ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๓ (COP23)
วันอาทิตย์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
ณ มหาวิทยาลัยบอนน์ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

Deutscher Bundestag

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : ปัญหาระดับโลก

ประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นับเป็นหนึ่งในวาระสำคัญที่ได้รับผลการผลักดันโดยสหประชาชาติ (United Nations : UN) ซึ่งมีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) เป็นกรอบหลักในการดำเนินการ และมีสำนักเลขาธิการ UNFCCC เป็นหน่วยประสานงานกลางของรัฐภาคีทั้ง ๑๙๗ ประเทศ โดยกำหนดให้จัดการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Conference of Parties : COP) ในภาคีรัฐบาลเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ เพื่อเป็นเวทีให้รัฐภาคีได้เจรจาและแสวงหาหนทางผลักดันวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

ทั้งนี้ สหภาพรัฐสภา (Inter - Parliamentary Union : IPU) ในฐานะหน่วยประสานงานกลางของรัฐสภาระหว่างประเทศ ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นต่อการส่งเสริมให้สมาชิกรัฐสภา ในฐานะตัวแทนของประชาชนได้รับทราบข้อมูลและความเคลื่อนไหวของประเด็นระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงได้จัดการประชุมคู่ขนานในภาครัฐสภา เรียกว่า “การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ” หรือ “การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP” โดยมุ่งหมายให้สมาชิกรัฐสภามีองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล

ความเป็นมาของการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP

การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP ดำเนินกิจกรรมคู่ขนานกับการประชุม COP ในภาครัฐบาล ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ ในช่วงการประชุม COP15 ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก เป็นต้นมา โดยระหว่างปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙ สหภาพรัฐสภาได้จัดการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP มาแล้ว ๖ ครั้ง ดังนี้

(๑) ครั้งที่ ๑ : เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ กรุงโคเปนเฮเกน ราชอาณาจักรเดนมาร์ก คู่ขนานกับการประชุม COP15 ในภาครัฐบาล

(๒) ครั้งที่ ๒ : เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ เมืองแคนคูน สหรัฐเม็กซิโก คู่ขนานกับการประชุม COP16 ในภาครัฐบาล

(๓) ครั้งที่ ๓ : เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ณ เมืองเดอร์บัน สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ คู่ขนานกับการประชุม COP17 ในภาครัฐบาล

(๔) ครั้งที่ ๔ : เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ กรุงลิมา สาธารณรัฐเปรู คู่ขนานกับการประชุม COP20 ในภาครัฐบาล

(๕) **ครั้งที่ ๕** : เมื่อวันที่ ๕ - ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส คู่ขนานกับการประชุม COP21 ในภาคีรัฐบาล

(๖) **ครั้งที่ ๖** : เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ เมืองมาร์ราเกช ราชอาณาจักรโมร็อกโก คู่ขนานกับการประชุม COP22 ในภาคีรัฐบาล

ภาพกราฟฟิคแสดงสัญลักษณ์ของการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP
วาระต่าง ๆ ระหว่างปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙

การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP กับบริบทของสถานะนิติบัญญัติแห่งชาติ

ประธานาธิบดีบัญญัติแห่งชาติได้อนุมัติให้คณะผู้แทนสถานะนิติบัญญัติแห่งชาติ เข้าร่วมการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP ในสองครั้งหลังสุด ได้แก่

(๑) การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๑ (COP21) เมื่อวันที่ ๕ - ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส

องค์ประกอบคณะผู้แทนสถานะนิติบัญญัติแห่งชาติ

- (๑) ศาสตราจารย์สนธิ อักษรแก้ว รองประธานคณะกรรมการการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คนที่สี่ (หัวหน้าคณะผู้แทนฯ)
- (๒) พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ สมาชิกสถานะนิติบัญญัติแห่งชาติ (ผู้แทนฯ)
- (๓) พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ สมาชิกสถานะนิติบัญญัติแห่งชาติ (ผู้แทนฯ)

บทบาทของคณะผู้แทนสถานะนิติบัญญัติแห่งชาติ

ศาสตราจารย์สนธิ อักษรแก้ว หัวหน้าคณะผู้แทนฯ กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๑ โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิประเทศของประเทศไทย ที่ตั้งอยู่บริเวณซึ่งมีอาณาเขตทั้งชายฝั่งและบนบก จึงได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเช่นเดียวกับอีกหลายประเทศ ผลกระทบดังกล่าวเกิดขึ้นในวงกว้างต่อทั้งทรัพยากรทางบกและทางทะเล ประเทศไทยจึงได้วางมาตรการเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกทั้งในแง่ของการบรรเทา (Mitigation) และการปรับตัว (Adaptation) อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังขาดองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อต่อสู้กับสภาวะโลกร้อน คำถามสำคัญจึงอยู่ที่จะมีกลไกใดที่ช่วยแลกเปลี่ยนความรู้ดังกล่าว โดยเฉพาะจากประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมถึงการสนับสนุนเงินทุนเพื่อการวิจัยในอนาคต เนื่องจากเรื่องนี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สมาชิกรัฐสภาในฐานะผู้ออกกฎหมายและผู้ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลควรรับทราบเพื่อให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพสูงสุด

คณะผู้แทนสถานะนิติบัญญัติแห่งชาติ ในการประชุมรัฐสภา
ในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๑

(๒) การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๒ (COP22) เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ เมืองมารราเคช ราชอาณาจักรโมร็อกโก

องค์ประกอบคณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๑) พลโท ชัยยุทธ พร้อมสุข ประธานคณะกรรมการการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หัวหน้าคณะผู้แทนฯ)

(๒) นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ (ผู้แทนฯ)

(๓) พลเอก สุนทร ขำคมกุล สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ (ผู้แทนฯ)

บทบาทของคณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
ในการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP
สมัยที่ ๒๒

พลโท ชัยยุทธ พร้อมสุข หัวหน้าคณะผู้แทนฯ กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๒ โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างต่อเนื่องและจริงจังของประเทศไทย เพื่อให้สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ร้อยละ ๒๐ - ๒๕ ภายในปี ๒๕๗๓ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สถานิติบัญญัติแห่งชาติได้ประสานงานกับรัฐบาลอย่างใกล้ชิด โดยได้ผ่านกฎหมายสำคัญหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม พินฟูสภาพป่าไม้ และส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน นอกจากนี้ ประเทศไทยได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาปรับใช้เพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงสมดุลของธรรมชาติ ทั้งนี้ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมนับเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน ซึ่งประเทศไทยแสดงความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายความตกลงปารีส (Paris Agreement) และพร้อมให้ความร่วมมือกับประชาคมโลก ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ภาพรวมผลลัพธ์การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ (COP23)

สำหรับการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ โดยความร่วมมือระหว่างสหภาพรัฐสภา รัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และรัฐสภาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี คู่ขนานกับการประชุม COP23 ในภาคีรัฐบาล โดยมีสมาชิกรัฐสภาจาก ๕๒ ประเทศ และนักวิชาการซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เข้าร่วมการประชุมนี้ เพื่อหารือถึงแนวทางที่รัฐสภาสามารถสนับสนุน ส่งเสริม และประสานงานกับรัฐบาลต่อประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

วัตถุประสงค์ของการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ มี ๔ ประการ คือ

(๑) เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาได้รับทราบข้อมูลประเด็นหลักของการประชุม COP ในภาคีรัฐบาล

(๒) เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้เชี่ยวชาญและนักเจรจาซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการตัดสินใจภายใต้ UNFCCC

(๓) เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาได้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการรัฐสภาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Parliamentary Action Plan on Climate Change) ซึ่งจัดทำโดยสหภาพรัฐสภา

(๔) เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาได้อภิปรายแนวทางเกี่ยวกับการนำความตกลงปารีสไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

ในพิธีเปิดการประชุม สมาชิกรัฐสภาได้มีโอกาสรับฟังถ้อยแถลงจากบุคคลสำคัญของสหภาพ-รัฐสภาและฝ่ายเจ้าภาพจัดการประชุม อาทิ (๑) H.E. Mr. Frank Bainimarama นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐฟีจี ในฐานะประธานการประชุม COP23 ในภาครัฐบาล (๒) Ms. Patricia Espinosa เลขาธิการบริหารของสำนักเลขาธิการ UNFCCC และ (๓) Ms. Gabriela Cuevas Barron ประธานสหภาพรัฐสภา ซึ่งต่างแสดงทรรศนะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทิศทางที่สอดคล้องกัน และเน้นย้ำในถ้อยแถลงโดยให้ความสำคัญกับรัฐสภา ในฐานะที่เป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

จากนั้น สมาชิกรัฐสภาได้รับฟังประสบการณ์ ตลอดจนปัญหา และผลกระทบในเชิงกฎหมาย อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จากการอภิปรายร่วมกันในหัวข้อแนวคิดเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ ศาสตร์แห่งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สะท้อนให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภากับภาคส่วนต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อไปสู่การยกระดับการจัดการปัญหานี้ ซึ่งองค์ความรู้ในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังมีส่วนช่วยให้สมาชิก-รัฐสภาสามารถประเมินว่าควรทบทวน ปรับปรุง หรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ-ภูมิอากาศ ในบทบัญญัติใดเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายมีเจตนารมณ์ที่แท้จริงต่อการจัดการปัญหานี้ ตลอดจนปัญหาอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงกัน นอกจากนี้ บทสรุปที่ได้จากการประชุม คือ การรับรองร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม ซึ่งเป็นเอกสารสุดท้ายที่แสดงถึงความมุ่งมั่นร่วมกันของรัฐสภาสมาชิก ต่อการสนับสนุนรัฐบาลของตนในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งเน้นย้ำหลักการสำคัญที่รัฐภาคีของ UNFCCC จัดทำกรามีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions : NDCs) ตามกรอบระยะเวลา ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของความตกลงปารีส

รายงานการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ (COP23)

๑. องค์ประกอบคณะผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติในการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ ประกอบด้วย

(๑) พลเอก ศุภวุฒิ อุตตระ	- สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ
	- ผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติ
(๒) นายจุลทรรศน์ ไสกระจำง	- นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
	กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา
	สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
	- เลขานุการคณะผู้แทนสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. พิธีเปิดการประชุม

การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ของวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ ห้อง Aula ชั้นหนึ่ง มหาวิทยาลัยบอนน์ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในช่วงแรก เป็นพิธีเปิดการประชุม โดยบุคคลสำคัญของสหภาพรัฐสภาและฝ่ายเจ้าภาพจัดการประชุม ขึ้นเวทีเพื่อกล่าวถ้อยแถลง ทั้งนี้ เนื้อหาสาระของถ้อยแถลงสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของการประชุม ซึ่งมุ่งหวังที่จะให้สมาชิกรัฐสภาได้รับความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง ตลอดจนกระตุ้นให้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อบริหารการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อนึ่ง ประเด็นสำคัญจากถ้อยแถลงสามารถสรุปได้ ดังนี้

(๑) H.E. Mr. Frank Bainimarama นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐฟิจิ ในฐานะประธานการประชุม COP23 ในภาคีรัฐบาล กล่าวว่า สถานการณ์เกี่ยวกับการเจรจาต่อประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระหว่างการประชุม COP23 ในภาคีรัฐบาลกำลังดำเนินไปได้ด้วยดี บรรยากาศของการเจรจาเป็นไปอย่างราบรื่นกว่าที่คาดไว้ และการเจรจาในประเด็นของการนำความตกลงปารีสไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมคืบหน้าอย่างมาก นอกจากนี้ ความสำเร็จอีกประการในฐานะประเทศซึ่งทำหน้าที่ประธานการประชุม COP23 ในภาคีรัฐบาล คือ การนำ “Bula Spirit” และ “Talanoa Dialogue” มาสู่การเจรจาในครั้งนี้ ณ กรุงบอนน์ “Bula Spirit” ถือเป็นวิถีของชาวฟิจิ ซึ่งนำเอาขนบธรรมเนียมแห่งมิตรภาพและความผาสุกมาสู่การเจรจาที่เอาจริงเอาจัง ขณะที่ “Talanoa Dialogue” หมายถึงการได้มาซึ่งผลลัพธ์สำหรับทุกคน ผ่านกระบวนการเจรจาที่มีมารยาท เป็นอิสระ และตรงไปตรงมา ด้วยบรรยากาศที่น่าเคารพนับถือ ปราศจากการบังคับและชี้นำ นอกจากนี้ สาธารณรัฐฟิจิยังได้นำแนวคิด “Grand Coalition” หรือ การประสานงานร่วมกันกับทุกภาคส่วนทั้งในระดับชาติและในระดับโลกมาใช้ด้วย เนื่องจากพบว่า พลังแห่งความร่วมมืออันเกิดจากตัวแสดงที่มีใช้รัฐ เช่น บังเจกบุคคล หรือเยาวชน เป็นตัวอย่างซึ่งประจักษ์แก่ทุกคน ด้วยเหตุนี้ สมาชิกรัฐสภาจึงมีหน้าที่พิเศษในการเป็นผู้ทอดสะพานเพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างความรู้และความเข้าใจในประเด็นท้าทายต่าง ๆ กับความต้องการและผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้ง ทว่านักการเมืองจำนวนมากทำหน้าที่ในเชิงรับมากกว่าเชิงรุกในการอธิบายต่อประชาชนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่จำเป็นต่อการจัดการปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงร้องขอต่อสมาชิก-รัฐสภาทุกท่าน ในฐานะสมาชิกของ “Grand Coalition” ให้แสดงภาวะผู้นำ เพื่อภารกิจในการอธิบายต่อประชาชนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติดังกล่าว

H.E. Mr. Frank Bainimarama
นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐฟิจิ

Ms. Patricia Espinosa เลขาธิการบริหาร
ของสำนักเลขาธิการ UNFCCC

(๒) Ms. Patricia Espinosa เลขาธิการบริหารของสำนักเลขาธิการ UNFCCC กล่าวถึงภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในปัจจุบัน ซึ่งกระทบต่อมนุษย์และการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสถานที่ต่าง ๆ ของโลก โดยสหประชาชาติเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นความรับผิดชอบร่วมกันภายในประชาคมโลก ซึ่งต้องดำเนินการแก้ไขปัญหายังห่วงใยกันทั้งในแง่ของการลดความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์บนชั้นบรรยากาศ รวมถึงการปฏิบัติตามพันธกรณีด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากพบว่า การแก้ไขปัญหายังห่างไกลกับภาระบรรลุเป้าหมายดังกล่าวในระดับโลก อีกทั้ง ปัญหาที่มีความซับซ้อนกว่าที่เป็นมา โลกจึงต้องปรับเปลี่ยนโดยมุ่งไปที่การพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ตั้งแต่ สาขาพลังงาน การเงิน และการจัดการชุมชนและที่ดิน เพื่อที่จะรับมือกับปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้ง การประชุมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ณ กรุงบอนน์ ในปีนี้ เปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นเพื่อไปสู่การยกระดับความพยายามให้สูงขึ้น ซึ่งต้องการการปฏิบัติอย่างจริงจังจากทุกชาติ เพื่อผลักดันความตกลงปารีสไปข้างหน้า ในฐานะของผู้ออกกฎหมาย สมาชิกรัฐสภาเป็นผู้มีบทบาทอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการปฏิบัติดังกล่าว ให้ดำเนินไปได้ไกลขึ้น

รวดเร็วยิ่งขึ้น และโดยร่วมกัน ผ่านกรอบกฎหมายและธรรมาภิบาลในระดับประเทศอันเป็นรากฐานของการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ที่กล่าวมา ซึ่งจะก่อให้เกิดนโยบายการส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก การลงทุนในระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อบรรเทาผลกระทบ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทั้งหมดนี้จะช่วยลดช่องว่างระหว่างความปรารถนาอันแรงกล้ากับเป้าหมายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับโลก

(๓) H.E. Ms. Jiko Luveni ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐฟีจี กล่าวในเชิงเสนอแนะต่อที่ประชุมเพื่อสร้างบรรยากาศของการหารืออันจะนำไปสู่การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในภาครัฐสภาต่อการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะในประเด็น ดังนี้ (๑) สมาชิกรัฐสภาต้องมีความรู้และความเข้าใจในประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ก่อนที่จะส่งเสริมให้ประชาชนร่วมกันแก้ไขและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (๒) ก่อนที่จะกำหนดนโยบายเพื่อจัดการปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมาชิกรัฐสภาต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้บังคับการภาคีภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่เคยประสบกับผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (๓) กรณีของการพิจารณากฎหมายต่าง ๆ และรายงานประจำปี กรรมการในคณะกรรมการสามัญของรัฐสภาควรให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งชี้แจงว่าประเด็นดังกล่าวส่งผลกระทบต่อตัวบทกฎหมายเหล่านั้นอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ได้กล่าวทิ้งท้ายว่า การจัดประชุมเช่นนี้โดยสหภาพรัฐสภาได้ช่วยสร้างกลไกความเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพระหว่างรัฐสภาจากประเทศกำลังพัฒนา รัฐสภาจากประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และรัฐสภาจากประเทศพัฒนาแล้ว ตลอดจนก่อให้เกิดบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนความรู้และความเข้าใจในประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระหว่างสมาชิกรัฐสภาด้วยกัน

H.E. Ms. Jiko Luveni ประธานรัฐสภา
สาธารณรัฐฟีจี

(๔) Ms. Claudia Roth รองประธานรัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กล่าวเพื่อสร้างแรงกระตุ้นต่อที่ประชุม โดยเฉพาะความเร่งด่วนของการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งพบว่าเมื่อปี

Ms. Claudia Roth รองประธานรัฐสภา
สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

๒๕๕๙ นับเป็นปีที่สามติดต่อกันที่อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นเป็นสถิติ ความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์บนชั้นบรรยากาศขยายตัวกว่าที่เคยเป็นมาเมื่อ ๓ - ๕ ล้านปีที่แล้ว ปัจจุบัน เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมิได้เป็นเพียงปรากฏการณ์ทางทฤษฎีอีกต่อไป และการลงนามในความตกลงปารีสเพียงอย่างเดียวไม่สามารถจะประกันได้ว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะประสบความสำเร็จ ต่อจากนี้ โลกต้องดำเนินการเพื่อนำความตกลงปารีสไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม รัฐสภามีภารกิจพิเศษในฐานะที่เป็นหน่วยงานซึ่งรับอานัติจากประชาชน เป็นตัวแทนของเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อย ขณะเดียวกัน สมาชิกรัฐสภาได้รับเลือกตั้งเพื่อรับมือกับความท้าทายประการสำคัญที่สุด ซึ่งรวมถึงการสร้างหลักประกันว่านโยบายของประเทศ การผลิต และการบริโภค ไม่ก่อให้เกิดความยากจนและความเหลื่อมล้ำ

ตลอดจนการปฏิเสธรการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินความจำเป็นไม่ว่าในสถานที่ใดก็ตาม ในระดับชาติ สหพันธ์-
สาธารณรัฐเยอรมนีไม่เพียงแต่สนับสนุนให้ประเทศอื่น ๆ ต่อสู้กับปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
เท่านั้น แต่ยังสามารถเป้าหมายในช่วงต่าง ๆ จนถึงปี ๒๕๙๓ เพื่อยุติการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงจากซากดึกดำบรรพ์
โดยสมบูรณ์ และเปลี่ยนมาใช้พลังงานทดแทนเต็มรูปแบบ เริ่มต้นจากสาขาการขนส่งและการเกษตร ประเทศ
พัฒนาแล้ว เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป และประเทศต่าง ๆ ในทวีปอเมริกาเหนือ
ซึ่งมีความรับผิดชอบทางประวัติศาสตร์ และพร้อมด้วยองค์ความรู้ทางวิชาการและเงินสนับสนุน จะเป็น
ตัวอย่างให้โลกได้รับรู้ถึงการต่อสู้กับปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบนพื้นฐานของความสามัคคี
ร่วมกับประเทศอื่น ๆ สะท้อนหลักการ “ไม่ละทิ้งใคร” และสอดคล้องกับคติพจน์ของสหภาพรัฐสภาที่กล่าวไว้ว่า
“สำหรับทุกคน”

(๕) Ms. Gabriela Cuevas Barron ประธานสหภาพรัฐสภา กล่าวสรุปในพิธีเปิดการประชุม
โดยเน้นย้ำในประเด็นอันเกิดจากอิทธิพลของการกระทำจากมนุษย์ซึ่งกระทบต่อระบบนิเวศวิทยาและสิทธิ-
มนุษยชนขั้นพื้นฐาน ดังนั้น เวลานี้จึงถือเป็นยุคสมัยแห่งการนำความตกลงปารีสไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็น
รูปธรรม ซึ่งรัฐสภาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนเพื่อ
รับมือกับปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ในฐานะผู้ออกกฎหมายและ
ผู้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล และดำเนินการ
เพื่ออนาคตความตกลงปารีส ตลอดจนส่งเสริมความ-
ร่วมมือระหว่างประเทศและเสริมสร้างพันธมิตรเพื่อ
แลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ทั้งในระดับภูมิภาค
และในระดับโลก ทั้งนี้ ปรากฏหลักฐานยืนยันว่า
รัฐสภาทั้งหลายได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันต่อประเด็น
ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยในกรอบ
ของสหภาพรัฐสภา รัฐสภาสมาชิกจำนวน ๑๗๓ ประเทศ
ได้รับรองแผนปฏิบัติการรัฐสภาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ (Parliamentary Action Plan on
Climate Change) ซึ่งมุ่งหมายให้เป็นแนวทางเพื่อ
รับมือกับปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายของ UNFCCC
ขณะที่สถาบันวิจัยแกรนทัมแอมด้านการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์
และรัฐศาสตร์แห่งลอนดอน (Grantham Research
Institute for Climate Change and the Environment

Ms. Gabriela Cuevas Barron
ประธานสหภาพรัฐสภา

at the London School of Economics and Political Science : LSE) ร่วมกับสหภาพรัฐสภา ได้รวบรวม
ข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและข้อมูลทางความคิดที่เกี่ยวข้อง
ซึ่งพบว่า ปัจจุบันกฎหมายดังกล่าวมีจำนวนรวมกันทั้งสิ้นกว่า ๑,๒๐๐ ฉบับทั่วโลก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน
ของรัฐสภาทั้งหลายดังที่กล่าวมา ถือเป็นย่างก้าวสำคัญของการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และสมาชิกรัฐสภาย่อมต้องกำหนดวิธีการเพื่อให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ได้รับการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

บุคคลสำคัญของสหภาพรัฐสภาและฝ่ายเจ้าภาพจัดการประชุม
บันทึกภาพร่วมกันเป็นที่ระลึก

บรรยากาศในพิธีเปิดการประชุม

เมื่อเสร็จสิ้นพิธีเปิดการประชุม พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เข้าแสดงความยินดีแก่ Ms. Gabriela Cuevas Barron ประธานสหภาพรัฐสภา คนที่ ๒๙ ซึ่งเข้าดำรงตำแหน่งประธานสหภาพรัฐสภา หลังได้รับการเลือกตั้งในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๗ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ นครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก สหพันธรัฐรัสเซีย นับว่าการประชุมในครั้งนี้ Ms. Gabriela Cuevas Barron ได้ปฏิบัติหน้าที่ประธานสหภาพรัฐสภาเป็นครั้งแรก นับตั้งแต่เข้าดำรงตำแหน่ง

พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ขวา)
ระหว่างสนทนากับ Ms. Gabriela Cuevas Barron ประธานสหภาพรัฐสภา (ซ้าย)

บรรยากาศการสนทนาระหว่างพลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ขวา)
กับ Dato' Noraini Ahmad (ซ้าย) และ Mr. Shamsul Iskandar Md. Akin (กลาง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเทศมาเลเซีย

๓. การอภิปรายแลกเปลี่ยน ในหัวข้อ “เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ : บทบาทสำหรับผู้ออกกฎหมาย?
(Low – carbon economy : What role for legislators?)”

ผู้นำเสนอ	: (๑) Mr. Dirk Messner ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการพัฒนาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (German Development Institute) (๒) Ms. Alina Averchenkova หัวหน้านักวิจัย สถาบันวิจัยแกรนทแฮมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งลอนดอน (Grantham Research Institute for Climate Change and the Environment at the LSE)
ผู้ดำเนินรายการ	: Lord Prescott สมาชิกสมัชชารัฐสภาคณะมนตรียุโรป (Parliamentary Assembly of the Council of Europe : PACE)

Mr. Dirk Messner ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการพัฒนาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี หยิบยกข้อมูลเชิงสถิติซึ่งอธิบายปรากฏการณ์ของความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์บนชั้นบรรยากาศ พบว่า ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์บนชั้นบรรยากาศเพิ่มขึ้น จึงเกิดกระแสและความตื่นตัว เพื่อแสดงความรับผิดชอบในระดับพหุภาคี อันนำไปสู่ความตกลงปารีส เมื่อปี ๒๕๕๘ และมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีถือเป็นกรณีตัวอย่างที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการปรับเปลี่ยนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ จากถ่านหินมาสู่พลังงานทางเลือก พร้อมกับทิ้งท้ายด้วยมุมมองของ Mr. Paul J. Crutzen ผู้บัญญัตินิยามศัพย์ยุคสมัยใหม่ของโลก เรียกว่า “แอนโทรโปซีน (Anthropocene)” หรือ ยุคสมัยใหม่ที่มนุษยชาติดำรงอยู่และกระทำการต่าง ๆ และเป็นผู้กำหนดความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเต็มรูปแบบ

การนำเสนอของ Mr. Dirk Messner

Ms. Alina Averchenkova หัวหน้านักวิจัย สถาบันวิจัยแกรนทแฮมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งลอนดอน นำเสนอภาพรวมของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและข้อมูลทางคดีความ โดยพบว่า กฎหมายดังกล่าวจำนวนมากมีเจตนารมณ์เพื่อนำมาบังคับใช้ในสาขาพลังงาน และคำตัดสินของศาลได้รับการนำมาใช้เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล ทั้งนี้ หากจำแนกกฎหมายตามเจตนารมณ์พบว่า สัดส่วนของกฎหมายยังไม่ครอบคลุมการบังคับใช้ในภาคอุตสาหกรรม การขนส่ง และการก่อสร้าง แต่มุ่งไปที่ภาคพลังงาน การเกษตร การป่าไม้ และการจัดการที่ดิน อนึ่ง สมาชิกสภาที่ต้องการสืบค้นข้อมูลกฎหมายและข้อมูลทางคดีความดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้จากฐานข้อมูลที่ <http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/climate-change-laws-of-the-world/> โดยเรียกข้อมูลตามรายประเทศหรือข้อมูลของกฎหมายจำแนกตามเจตนารมณ์

การนำเสนอของ Ms. Alina Averchenkova

Lord Prescott (ที่สองจากซ้าย) ระหว่างทำหน้าที่ผู้ดำเนินรายการ

การอภิปรายโดยผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติฯ

เมื่อเสร็จสิ้นการนำเสนอแล้ว Lord Prescott สมาชิกสมัชชารัฐสภาคณะมนตรียุโรป ผู้ดำเนินรายการ ได้เปิดเวทีให้ผู้เข้าร่วมการประชุมอภิปราย ซึ่งพลเอก ศุภวุฒิ อุดมะ ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติฯ ได้ขึ้นกล่าวอภิปรายเป็นลำดับแรก โดยได้แถลงให้ที่ประชุมรับทราบว่า ประเทศไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการ (Roadmaps) ในระดับชาติ ประกอบด้วยมาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการด้วยความคืบหน้าเพื่อไปสู่เป้าหมายในปี ๒๕๖๓ โดยในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยได้ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไปแล้ว ร้อยละ ๑๑ ในด้านการปรับตัว มีความจำเป็นอย่างมากที่ควรเพิ่มศักยภาพเพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในสาขาที่มีความเสี่ยง เช่น การจัดการน้ำ การลดความเสี่ยงและการป้องกันภัยพิบัติ และความมั่นคงทางการเกษตรและอาหาร เป็นต้น การพัฒนาศักยภาพในสาขาเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเสริมสร้างการพัฒนาชนบทและการขจัดความยากจน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ

พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
ระหว่างกล่าวอภิปรายต่อที่ประชุม

นอกจากนี้ พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติฯ ยังได้กล่าวถึงบทบาทของ สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการสนับสนุนการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในหลายแนวทาง นอกเหนือจากการรับรองการให้สัตยาบันสารความตกลงปารีสแล้ว สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ยังได้รับรองข้อเสนอด้านการปฏิรูปเพื่อส่งเสริมการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับประเทศ ซึ่งมุ่งหมายให้บูรณาการการทำงาน ตลอดจนจัดทำเครื่องมือในด้านเศรษฐกิจและกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ เพื่อผลักดันการพัฒนาไปสู่การลดก๊าซเรือนกระจก และการสร้างความสามารถในการฟื้นตัวจากผลกระทบที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ สถานิติบัญญัติแห่งชาติได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการทำให้กฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกัน และการผ่านพระราชบัญญัติด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งรวมถึง พ.ร.บ. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การประมง งาม้าง สวนป่า และป่าสงวนแห่งชาติ ขณะนี้ สถานิติ-บัญญัติแห่งชาติอยู่ในระหว่างรอพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๔ ฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับการสงวนและ ค้ำครองสัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ ป่าชุมชน และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ร่าง พ.ร.บ. เหล่านี้ มุ่งหมายที่จะเป็นแนวทางและเชื่อมโยงประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และช่วยให้รัฐบาลมีกลไก ทางกฎหมายที่เพียงพอต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติฯ กล่าวทิ้งท้ายว่า นักเจรจาในการประชุม COP23 ในภาคีรัฐบาลมีภารกิจสำคัญเพื่อไปสู่การนำความตกลงปารีสไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะ การจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติ ซึ่งจะรับรองในการประชุม COP24 ในภาคีรัฐบาลต่อไป โดยสมาชิกรัฐสภาพร้อมที่จะ สนับสนุนภารกิจดังกล่าวของรัฐบาลบนพื้นฐานของกระบวนการนิติบัญญัติเพื่อให้การแก้ไขปัญหาด้านการ-เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับโลกประสบความสำเร็จ

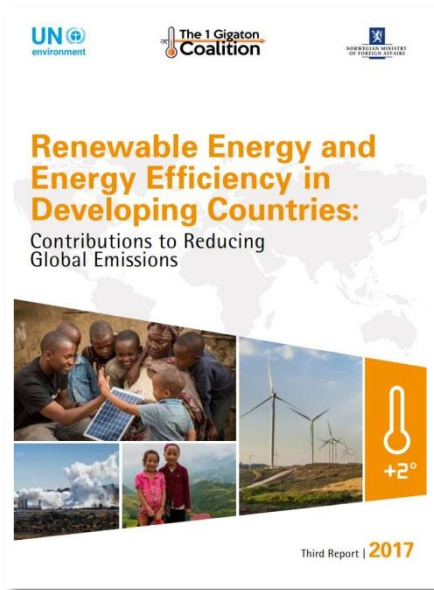
๔. การนำเสนอพิเศษ ในหัวข้อ “ศาสตร์แห่งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : มีความเสี่ยงในเรื่องอะไรบ้าง? (Climate change science : What is at stake?)”

ผู้นำเสนอ : Mr. Robert Ondhove เจ้าหน้าที่โครงการด้านพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme : UNEP)

ผู้ดำเนินรายการ : Mr. Martin Chungong เลขาธิการสหภาพรัฐสภา

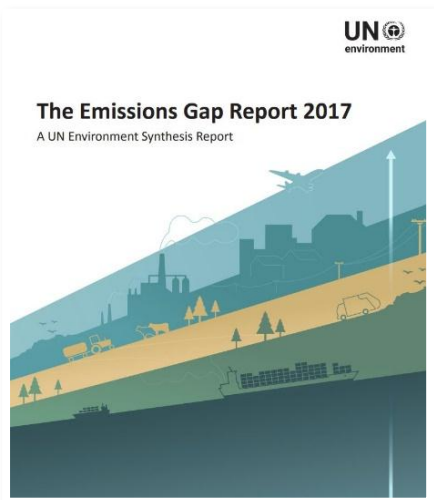
Mr. Robert Ondhove เจ้าหน้าที่โครงการด้านพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ นำเสนอเกี่ยวกับการดำเนินการในปีที่ผ่านมาของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ ตลอดจนความเสี่ยงของการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในด้านมาตรการการปรับตัวและการบรรเทา และผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

อนึ่ง โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ ได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับพลังงานทางเลือกและการจัดการประสิทธิภาพด้านพลังงานในประเทศกำลังพัฒนา และรายงานการปล่อยไอเสียสู่ชั้นบรรยากาศ ประจำปี ๒๕๖๐ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ที่เว็บไซต์ของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ

(รูปบน) การนำเสนอพิเศษ โดย Mr. Robert Ondhove
(รูปซ้ายบน) รายงานฉบับที่สาม เกี่ยวกับพลังงานทางเลือกและการจัดการประสิทธิภาพด้านพลังงานในประเทศกำลังพัฒนา

(รูปซ้ายล่าง) รายงานการปล่อยไอเสียสู่ชั้นบรรยากาศ ประจำปี ๒๕๖๐
(รูปล่าง) พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
ระหว่างรับฟังการนำเสนอพิเศษ

๕. การอภิปรายแลกเปลี่ยน ในหัวข้อ “การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : ความท้าทายต่อจากนี้? (Climate – induced migration : The next challenge?)”

ผู้นำเสนอ : (๑) Mr. Patrick Sakdapolrak หัวหน้ากลุ่มวิจัย คณะภูมิศาสตร์และภูมิภาควิจัย มหาวิทยาลัยเวียนนา (Department of Geography and Regional Research, University of Vienna)
(๒) Ms. Winifred Masiko สมาชิกรัฐสภาสาธารณรัฐยูกันดา

ผู้ดำเนินรายการ : Mr. Amadou Cisse สมาชิกรัฐสภาสาธารณรัฐมาลี และรองประธาน คณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภาว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน การคลัง และการค้า

Mr. Patrick Sakdapolrak หัวหน้ากลุ่มวิจัย คณะภูมิศาสตร์และภูมิภาควิจัย มหาวิทยาลัยเวียนนา หยิบยกประเด็นปัญหาของการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเห็นว่าการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานอาจเป็นกุญแจดอกหนึ่งที่จะช่วยไขปริศนาเพื่อไปสู่มาตรการการปรับตัวที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีความสำคัญในแง่ของการระงับภัยคุกคามอันเกิดจากภัยพิบัติและความแห้งแล้ง ทั้งนี้ บทความจากผู้สันตติกรณีนจำนวนหนึ่งได้ประมาณการจำนวนผู้อพยพโยกย้ายถิ่นฐาน ระหว่างปี ๒๕๗๓ – ๒๕๙๓ ในจำนวน

การนำเสนอของ Mr. Patrick Sakdapolrak

ระหว่าง ๗๘ – ๓๐๐ ล้านคน ตัวเลขดังกล่าว ก่อให้เกิดคำถามในแง่ของความน่าเชื่อถือทางสถิติ ซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่คาดการณ์โดยขาดพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ขณะเดียวกัน ตัวเลขที่นำเสนอ มักใช้ในการปลุกปั่นให้เกิดกระแสและความเชื่อที่คลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของการอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน อีกทั้ง การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานเกิดจากปัจจัยหลายด้านและหลายแง่มุม เช่น ปัจจัยด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านภูมิประเทศ ซึ่งมีความสลับซับซ้อนและไม่อาจวิเคราะห์ได้ด้วยปัจจัยเพียงด้านใดด้านหนึ่ง อนึ่ง กลุ่มผู้มีความเสี่ยงมากที่สุดที่จะอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน ได้แก่ ผู้อาศัยในพื้นที่วิกฤติ กลุ่มคนที่มีความเปราะบางและอาศัยในชุมชนที่ยากจน ซึ่งไม่สามารถละทิ้งถิ่นฐานของตนได้ ดังนั้น จึงควรเสริมสร้างขีดความสามารถและให้ทางเลือกแก่กลุ่มคนเหล่านั้นเพื่อปรับตัวกับสถานการณ์ ให้ความสำคัญกับความมั่นคงของมนุษย์ และให้การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานเป็นเครื่องมือส่งเสริมมาตรการการปรับตัว

Ms. Winifred Masiko สมาชิกวุฒิสภาสาธารณรัฐยูกันดา กล่าวถึงนิยามของการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งไม่มีการกำหนดนิยามสากล แต่จะกินความถึงการเคลื่อนย้ายของประชาชนอันเกิดจากผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยทันที ทั้งในรูปแบบชั่วคราวหรือถาวร และเป็นช่วงฤดูกาลหรือเป็นฤดูกาลพิเศษ ปัจจุบัน ผู้อพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีจำนวนประมาณ ๒๐๐ ล้านคน ซึ่งมากกว่าจำนวนประชากรทั้งหมดของทั้งสาธารณรัฐฝรั่งเศสและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีรวมกัน และเกือบเท่ากับประชากรสองในสามของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ยังพบว่าผลผลิตทางการเกษตรที่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับอุณหภูมิโลกส่งผลให้ราคาอาหารสูงขึ้น จึงถือเป็นความท้าทายสำคัญที่โลกกำลังเผชิญ แนวทางที่ควรดำเนินการคือการใช้มาตรการการบรรเทา ตลอดจนการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของมนุษย์ ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาสามารถดำเนินบทบาทเพื่อสนับสนุนการดำรงรักษาประชาชนของประเทศและปกป้องดาวเคราะห์ใบนี้เพื่ออนาคตของมวลมนุษยชาติ

การนำเสนอของ Ms. Winifred Masiko

การนำเสนอ ในหัวข้อ “การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : ความท้าทายต่อจากนี้?”

๖. การรับรองร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมและพิธีปิดการประชุม

ในช่วงการรับรองร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมและพิธีปิดการประชุม ได้รับฟังการนำเสนอเนื้อหาสาระของร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม จากผู้ร่วมเสนอรายงาน (Co – Rapporteurs) คือ Ms. Bärbel Höhn อดีตสมาชิกวุฒิสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และ Ms. Mere Vuniwaqa สมาชิกวุฒิสภาสาธารณรัฐฟีจี ทั้งนี้ ร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมผ่านการรับรองโดยฉันทามติ แม้จะมีการอภิปรายอย่างกว้างขวางจากสมาชิกวุฒิสภากลุ่มประเทศแอฟริกา ซึ่งแสดงความประสงค์ให้บรรจุคำว่า “ปฏิญญาราบัต (Rabat Declaration)” ไว้ในร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมด้วย เนื่องจากปฏิญญาราบัต เป็นเอกสารซึ่งรับรองในการประชุมหารือของรัฐสภาแอฟริกาต้านสภาพภูมิอากาศและการพัฒนาที่ยั่งยืน (African parliamentary consultation meeting on climate and sustainable development) เมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา และระบุหน้าที่ของรัฐสภาของกลุ่มประเทศ-

แอฟริกา โดยเฉพาะเรื่องการให้มีเงินสนับสนุนโครงการเพื่อบรรเทาปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในทวีปแอฟริกา อย่างไรก็ตาม ประชานสหภาพรัฐสภายืนยันท่าทีการไม่บรรจุกฎหมายดังกล่าวไว้ในร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม โดยระบุเหตุผลว่าได้กำหนดให้รัฐสภาสมาชิกพิจารณาร่างเอกสารฉบับนี้ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม จนถึงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ พร้อมทั้งกล่าวว่าร่างเอกสารฉบับดังกล่าวครอบคลุมแนวทางที่เป็นไปได้เพื่อส่งเสริมการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งรัฐสภาสมาชิกสามารถนำไปใช้ดำเนินการได้ทันที

การนำเสนอร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุม โดยผู้ร่วมเสนอรายงาน

Ms. Bärbel Höhn และ Ms. Mere Vuniwaqa

สำหรับเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมซึ่งได้รับการรับรองโดยที่ประชุม มีสาระสำคัญ ๔ ประการ ดังนี้

(๑) สถานการณ์ปัจจุบันด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งพบว่า เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน ที่อุณหภูมิของโลกมีระดับสูงสุดเป็นสถิติ และพื้นที่ส่วนใหญ่ของโลกได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากสภาวะโลกร้อน

(๒) ความตกลงปารีส ซึ่งเป็นวาระแห่งการปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ในด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม การเงิน มุ่งหมายเพื่อปกป้องและคุ้มครองสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนนับเป็นครั้งแรกที่รัฐภาคีร่วมกันผลักดัน ความตกลงปารีส ซึ่งเป็นพันธกรณีทางกฎหมายให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการควบคุมอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า ๒ องศาเซลเซียสจากระดับอุณหภูมิช่วงก่อนยุคอุตสาหกรรม และพยายามทั้งในระดับชาติ และระดับภูมิภาค ในการจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิ ๑.๕ องศาเซลเซียสจากระดับอุณหภูมิช่วงก่อนยุค อุตสาหกรรม ตลอดจนการที่รัฐภาคีได้ให้สัตยาบันด้วยความกระตือรือร้น เป็นผลให้สามารถบังคับใช้ความ- ตกลงปารีสได้ในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นอกจากนี้ ความตกลงปารีสยังเปิดให้มีการสนับสนุนทางการเงินแก่ ประเทศที่มีศักยภาพน้อยกว่า เพื่อที่จะสามารถเข้ามาตราการบรรเทาและการปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) จุดหมายปลายทางต่อไป กล่าวถึงเส้นทางความสำเร็จในภาคีรัฐบาลนับแต่ที่ความตกลงปารีส ได้รับการรับรอง ในการประชุม COP21 ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ไปสู่การประชุม COP22 ณ เมือง- มาร์ราเกช ราชอาณาจักรโมร็อกโก ซึ่งส่งสัญญาณทางการเมืองอย่างชัดเจนเพื่อไปสู่เส้นทางพัฒนาความ- ตกลงปารีส จากนั้น จุดหมายปลายทางต่อไป ในการประชุม COP23 ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ที่ประชุมจะร่วมกันสร้างรากฐานเพื่อนำไปสู่การจัดทำ “คู่มือกติกาฉบับเข้มข้น (Robust rulebook)” และจะได้นำไปรับรองในที่ประชุม COP24 ในปี ๒๕๖๑ ต่อไป

(๔) พรศนะของสมาชิกรัฐสภาต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กล่าวถึงสมาชิกรัฐสภาในฐานะ ผู้มีบทบาทสนับสนุนอยู่เบื้องหลังจะร่วมกันทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเห็นว่าระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโลกไม่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เป็นนิมิตหมายที่ดีซึ่ง

รัฐสภายึดมั่นการสนับสนุนให้ใช้พลังงานแห่งอนาคต เพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างการใช้พลังงานในปัจจุบัน ตลอดจนการมีมาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายการบรรเทาตามที่กำหนดไว้ในความตกลงปารีส โดยพบว่า พลังงานทางเลือกมีราคาต่ำกว่าพลังงานจากซากดึกดำบรรพ์ เป็นเหตุผลให้การใช้พลังงานทางเลือกเป็นแนวทางที่เหมาะสมในทางเศรษฐศาสตร์มากกว่าการใช้พลังงานจากซากดึกดำบรรพ์

จากนั้น Ms. Gabriela Cuevas Barron ประธานสหภาพรัฐสภา และ Mr. Martin Chungong เลขาธิการสหภาพรัฐสภา กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ ซึ่งได้ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนเรียกร้องให้ประชาคมโลกเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยแม้ว่า สมาชิกรัฐสภากลุ่มประเทศแอฟริกาได้แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป เกี่ยวกับข้อเสนอให้บรรจุคำว่า “ปฏิญญารอบัด” ไว้ในร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม ซึ่งท้ายที่สุดแล้วข้อเสนอดังกล่าวไม่ได้รับการพิจารณา แต่เสียงสะท้อนจากการแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้น่าจะได้รับการรับฟังจากประชาคมโลก โดยเฉพาะสีกชียานซึ่งเป็นสมาชิกรัฐสภาผู้เข้าร่วมการประชุมจากนานาประเทศ

เมื่อเสร็จสิ้นลำดับพิธีการของการประชุมแล้ว Mr. Patrick Sakdapolrak หัวหน้ากลุ่มวิจัย คณะ-ภูมิศาสตร์และภูมิภาควิจัย มหาวิทยาลัยเวียนนา ได้หารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติฯ เกี่ยวกับการนำเสนอต่อที่ประชุม ในหัวข้อ “การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : ความท้าทายต่อจากนี้?” ซึ่งพลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสถานิติบัญญัติ-แห่งชาติฯ ได้แสดงความคิดเห็นว่า การนำเสนอมีรายละเอียดที่ดี และอธิบายให้เห็นถึงภาพรวมของการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของมนุษย์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่นำเสนอ อย่างไรก็ดี ควรจัดทำงานวิจัยการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานด้วยเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของสัตว์ด้วย เนื่องจากสัตว์มีสัญชาตญาณที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากกว่ามนุษย์ และมีกอพยพโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อให้สามารถดำรงชีพได้ตามธรรมชาติ การสังเกตพฤติกรรมของสัตว์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการดำรงชีพแบบเดิม จะช่วยตอบคำถามบางประการที่เกี่ยวข้องกับการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานของมนุษย์ และส่งผลให้งานวิจัยมีความครอบคลุมรอบด้านยิ่งขึ้น

พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติฯ ระหว่างหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ Mr. Patrick Sakdapolrak เกี่ยวกับการนำเสนอต่อที่ประชุม

๗. บทสรุป

(๑) การประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ เป็นเวทีการประชุมที่มีวัตถุประสงค์ในเชิงสร้างสรรค์ มุ่งหมายให้สมาชิกรัฐสภาด้วยกันอภิปรายแลกเปลี่ยนทรรศนะ และแสวงหาแนวทางในการจัดการปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นปัญหาที่ทุกประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญ โดยตลอดการประชุมซึ่งมีระยะเวลา ๑ วัน สมาชิกรัฐสภาได้แสดงความคิดเห็น สอบถาม และตั้งข้อสังเกตเชิงวิพากษ์ ต่องานวิจัยที่นำเสนอในการประชุมอย่างกระตือรือร้น แม้ว่าจะงานวิจัยที่นำเสนอในการประชุมแสดงถึงผลการวิจัยที่มีรายละเอียดทางวิชาการเฉพาะด้าน และสมาชิกรัฐสภาส่วนใหญ่ไม่ได้มีพื้นฐานความรู้เชิงลึกในด้านการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ก็ตาม

(๒) Ms. Gabriela Cuevas Barron สมาชิกวุฒิสภาเม็กซิโก ประธานสหภาพรัฐสภา คนที่ ๒๙ ซึ่งเพิ่งจะได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานสหภาพรัฐสภา ในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๗ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะประธานสหภาพรัฐสภาเป็นครั้งแรก พร้อมทั้งแสดงบทบาทอย่างกระตือรือร้น และมีไหวพริบในระหว่างการทำหน้าที่ประธานการประชุม โดยเฉพาะในช่วงของการรับรองร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมและพิธีปิดการประชุม ซึ่งสมาชิกรัฐสภากลุ่มประเทศแอฟริกาได้เรียกร้องให้บรรจุคำว่า “ปฏิญญาราบัต (Rabat Declaration)” ไว้ในร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม โดย Ms. Gabriela Cuevas Barron ได้อธิบายต่อที่ประชุมอย่างละมุนละม่อม ตามหลักการทูตรัฐสภา (Parliamentary Diplomacy) แสดงถึงภาวะของการเป็นผู้นำที่อาศัยหลักการประนีประนอม อันเป็นคุณสมบัติสำคัญของประธานสหภาพรัฐสภา ในฐานะผู้นำองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศซึ่งมีจำนวนสมาชิกมากที่สุดของโลก

๘. ข้อสังเกต

จากการเข้าร่วมการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๓ ประกอบกับบทสรุปข้างต้น ปรากฏเป็นข้อสังเกต ดังนี้

(๑) บรรยากาศการประชุมซึ่งเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ ทำให้ได้รับทราบท่าทีที่แตกต่างกันไปของรัฐสภาสมาชิกกลุ่มประเทศต่าง ๆ สำหรับรัฐสภาสมาชิกกลุ่มประเทศ G20^๑ ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจรวมกันแล้วมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของการค้าทั้งหมดในโลก เข้าร่วมการประชุมเพียงจำนวนครั้งหนึ่งของสมาชิกกลุ่มทั้งหมด ตลอดจนแสดงออกด้วยท่าทีที่สุ่ม และใช้โอกาสอภิปรายโดยให้ความสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา ขณะที่รัฐสภาสมาชิกกลุ่มประเทศแอฟริกา ค่อนข้างแสดงออกด้วยท่าทีที่แข็งกร้าว และใช้โอกาสอภิปรายโดยเรียกร้องเพื่อมรดกที่เป็นประโยชน์ต่อภูมิภาคของตน เนื่องจากทวีปแอฟริกาอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากมากกว่า ท่าทีดังกล่าวสะท้อนภาพเหรียญสองด้านของกลุ่มประเทศซึ่งประสบกับสถานการณ์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบที่ต้องเผชิญ ตลอดจนศักยภาพในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ประเทศพัฒนาแล้วมีเงื่อนไขต่อร่วมกับประเทศกำลังพัฒนา

(๒) สถานที่จัดการประชุม ณ ห้อง Aula ชั้นหนึ่ง มหาวิทยาลัยบอนน์ ซึ่งจัดรูปแบบการประชุมลักษณะรับฟังการบรรยายรายวิชาในมหาวิทยาลัย ไม่ได้สะท้อนบรรยากาศการประชุมในระดับองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่ควรจะเป็น จึงประเมินได้ถึงนัยของการให้ความสำคัญต่อการจัดการประชุมของรัฐสภาเจ้าภาพ ซึ่งแตกต่างจากการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุม COP สมัยที่ ๒๑ ระหว่างวันที่ ๕ - ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘

^๑ กลุ่มประเทศ G20 คือ กลุ่มประเทศซึ่งมีขนาดเศรษฐกิจรวมกันแล้วมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของการค้าทั้งหมดในโลก สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย บราซิล แคนาดา จีน ฝรั่งเศส เยอรมนี อินเดีย อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น เม็กซิโก รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย แอฟริกาใต้ เกาหลีใต้ ตุรกี สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยครั้งนั้นจัดการประชุม ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส ๑ วัน และห้องประชุมวุฒิสภาฝรั่งเศส ๑ วัน

(๓) งานวิจัยที่นำเสนอในการประชุม ซึ่งเน้นย้ำเฉพาะการแสดงผลการวิจัยภายใต้มุมมองและความเชี่ยวชาญของผู้วิจัยเพียงมิติเดียว ไม่ครอบคลุมการศึกษาตัวแปรบางประการที่อาจมีความสำคัญต่อการพิสูจน์สมมติฐานเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่องานวิจัยได้รับการนำไปใช้เป็นเครื่องมือให้สมาชิกวุฒิสภาสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักรู้ไปยังประชาชน โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงต่อผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่ผลการวิจัยไม่ครอบคลุมการศึกษาตัวแปรอย่างครบถ้วนรอบด้าน การสร้างความตระหนักรู้ดังกล่าวโดยสมาชิกวุฒิสภาอาจไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ภาคผนวก

- หนังสือเชิญประชุม
- รายงานคณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติฯ
- กำหนดการประชุม
- เอกสารผลลัพธ์ของการประชุม
- ถ้อยแถลงของประธานสหภาพรัฐสภา
- ถ้อยแถลงของพลเอก ศุภาวุฒิ อุตมะ
ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติฯ
- เอกสารประกอบการนำเสนอของ
Mr. Dirk Messner
- เอกสารประกอบการนำเสนอของ
Ms. Alina Averchenkova
- เอกสารประกอบการนำเสนอของ
Mr. Patrick Sakdapolrak

หนังสือเชิญประชุม

Inter-Parliamentary Union
For democracy. For everyone.

Deutscher Bundestag

2 June 2017

Dear Madam Speaker,
Dear Mr. Speaker,

The twenty-third session of the Conference of the Parties to the United Nations Convention on Climate Change, commonly known as COP 23, will take place from 6 to 17 November 2017 in Bonn, Germany, under the presidency of Fiji. The session will be an event of global importance; the second one on the long road to practical implementation of the Paris Agreement concluded in December 2015.

We are pleased to announce that the IPU, the German Parliament and the Parliament of Fiji will jointly organize a Parliamentary Meeting on the occasion of COP 23 in Bonn. It will be a follow-up to the highly successful Parliamentary Meeting held in Marrakech, Morocco, in November 2016, and the adoption of the Parliamentary Action Plan on Climate Change (<http://www.ipu.org/english/surveys.htm#climat16>).

The Parliamentary Meeting at COP 23 will take place on 12 November 2017 on the premises of the University of Bonn. We are pleased to attach the draft programme and the registration form. These and other relevant documents will also soon be available on the IPU website. The languages of the meeting will be English and French.

The Meeting in Bonn will be held with a view to providing parliamentarians with an opportunity to obtain first-hand information on the main issues and orientations of COP 23, interact with experts and negotiators directly involved in the UNFCCC decision-making process, gain better knowledge of the recommendations included in the IPU's Parliamentary Action Plan on Climate Change and discuss ways of ensuring implementation of the Paris Agreement.

As on past occasions, the Meeting in Bonn is intended for parliamentarians who will attend the UNFCCC session as members of official national delegations. This is by far the easiest way to ensure that their transportation, visa, and accommodation needs are dealt with in a centralized way. More importantly, they will be automatically accredited to the UN Climate Change Conference and receive ID badges allowing them unrestricted access to COP 23 venues.

We therefore urge you to contact your country's relevant ministry without delay. The IPU, the German Parliament and the Parliament of Fiji are unfortunately not in a position to facilitate accreditation to the UN Climate Change Conference or assist with any logistical arrangements.

We hope that members of your parliament will take part in the forthcoming COP 23 session and will also attend the Parliamentary Meeting on 12 November.

Yours sincerely,

Martin Chungong
IPU Secretary General

Dr. Jiko Luveni
Speaker of the Fiji Parliament

Prof. Dr. Norbert Lammert
Speaker of the German Bundestag

รายนาม
คณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติฯ

รายนามคณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
ในการประชุมรัฐสภาในโอกาสการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ
ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๓ (COP23)
ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

-
๑. พลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ	- สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
	- ผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
๒. นายจุลทรรศน์ ไสกระจำง	- นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
	กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา
	สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
	- เลขานุการคณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
-

กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๐๐ ต่อ ๓๑๗๘
โทรสาร ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๕๔

กำหนดการประชุม

Inter-Parliamentary Union
For democracy. For everyone.

Deutscher Bundestag

**PARLIAMENTARY MEETING ON THE OCCASION OF
THE UNITED NATIONS CLIMATE CHANGE CONFERENCE**
Bonn, 12 November 2017

PROGRAMME

- 8.00 – 18.00 Registration of participants
- 9.00 – 10.45 Opening session
Moderator: Ms. Aleksandra Blagojevic, Programme Manager, IPU Secretariat
- Ms. Jiko Luveni, Speaker, Parliament of Fiji
  - Ms. Claudia Roth, Deputy Speaker, German Parliament
  - Ms. Gabriela Cuevas Barron, IPU President
  - Mr. Abdelhakim Benchamach, President, House of Councillors of Morocco
- Special guests
- Mr. Frank Bainimarama, Prime Minister of Fiji, President of COP 23
  - Ms. Patricia Espinosa, UNFCCC Executive Secretary
- 10.45 – 13.00 Interactive panel discussion
Low-carbon economy: What role for legislators?
Moderator: Lord Prescott, Member of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE); Rapporteur on *Climate Change and implementation of the Paris Agreement*
- Mr. Dirk Messner, Director of the German Development Institute
  - Ms. Alina Averchenkova, Principal Research Fellow, Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment, London School of Economics and Political Science
- 13.00 – 14.15 Lunch
- 14.15 – 15.00 Special presentation
Climate change science: What is at stake?
Moderator: Mr. Martin Chungong, IPU Secretary General
- Mr. Robert Ondhowe, Programme Officer, United Nations Environment Programme
- 15.00 – 17.30 Interactive panel discussion
Climate-induced migration: The next challenge?
Moderator: Mr. Amadou Cissé, MP, Mali; Vice-President of the IPU Standing Committee on Sustainable Development, Finance and Trade
- Mr. Patrick Sakdapolrak, Research Group Leader, Department of Geography and Regional Research, University of Vienna
  - Ms. Winifred Masiko, Member of Parliament, Uganda
- 17.30 – 18.00 Adoption of the outcome document and closing
Moderator: Ms. Gabriela Cuevas Barron, IPU President
- Co-rapporteurs of the Parliamentary Meeting: Ms. Bärbel Höhn, member of the German Parliament, and Ms. Mere Vuniwaqa, member of the Parliament of Fiji
  - Mr. Martin Chungong, IPU Secretary General

เอกสารผลลัพธ์ของการประชุม

Inter-Parliamentary Union
For democracy. For everyone.

Deutscher Bundestag

PARLIAMENTARY MEETING ON THE OCCASION OF THE UNITED NATIONS CLIMATE CHANGE CONFERENCE

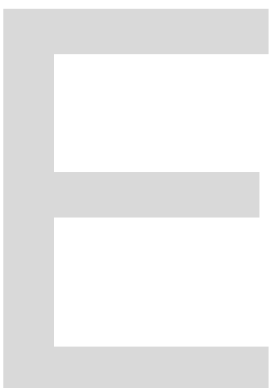
Bonn, 12 November 2017

Organized jointly by the Inter-Parliamentary Union, the Parliament of Fiji and the German Parliament

Outcome document

Adopted by consensus on 12 November 2017

1. We, parliamentarians from around the world, gathered in Bonn under the presidency of Fiji at the Conference of the Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change (COP23), note with concern the fact that, for three years in a row, the global average temperatures have been the highest on record and observe with great concern and sympathy the fact that large parts of the world are already today suffering massively from the impacts of global warming in the form of extreme weather events such as floods, droughts and hurricanes.
2. The Paris Agreement is an agenda for transformations in the real economy and the financial industry and it therefore represents a milestone in climate protection. For the first time, almost all states on the planet have defined national contributions for combating climate change through taking actions to achieve the objectives of these contributions. At the same time, the Agreement provides for support in the form of finance, capacity-building measures, technology transfer and development for countries with lower capacities so that they can implement mitigation and adaptation actions.
3. We welcome the fact that, the international community reaffirmed its commitment to mobilise US\$ 100 billion per year by 2020 to support international climate protection measures.
4. Climate change and its impact is an existential threat for humanity and we reaffirm our determination to hold the increase in the global average temperature to well below 2 degrees Celsius above pre-industrial levels and to pursue efforts in our national and regional parliaments to limit the temperature increase to 1.5 degrees Celsius above pre-industrial levels. To this end, we will also use available instruments to strengthen relevant dialogues within society and to set in motion the needed stakeholder processes. We are committed to ensuring that the capacity to adapt to the adverse impacts of climate change is increased and that climate resilience is fostered. In addition, we intend to help ensure that our fiscal and investment policies are in line with the goals of the Paris Agreement, thus helping to ensure that financial flows are consistent with greenhouse gas-neutral development.

5. The rapid ratification of the Paris Agreement and its accelerated entry into force in the year after its adoption, on 4 November 2016, underlines its importance and demonstrates the determination of the international community to effectively combat climate change. We welcome this and encourage all states which have not yet ratified the Agreement to do so, to undertake concrete mitigation measures before 2020 and to formulate their nationally determined contributions (NDCs). Furthermore, we welcome the fact that several states have already presented their long-term strategies on climate-neutral development and we encourage all states to develop long-term strategies and to submit them before 2020, as agreed in Paris. Announcements such as those made by the Climate Vulnerable Forum of their intention to switch to 100 per cent renewable energies by 2050 at the latest, or the fact that many countries have already presented their NDCs, demonstrate that the international community is committed to the path on which it has embarked.

6. We also view the Paris Agreement as part of a series of successful international actions and conferences such as the adoption of the 2015 Sendai Framework for Disaster Risk Reduction, the 2015 Third International Conference on Financing for Development, the UN Sustainable Development Summit 2015 and the adopted 2030 Agenda, the 2016 UN Habitat III Conference, the 2016 UN Biodiversity Conference, and the 2017 UN Ocean Conference. We see this as a clear signal from the international community of its commitment to address the major global challenges and take corresponding action. In addition, we welcome the engagement of the many governmental and non-governmental stakeholders that, along with the newly established partnerships such as the Marrakech Partnership for Global Climate Action and the NDC Partnership, demonstrate a broad-based willingness to take action.

7. The path embarked on in Paris was successfully carried forward at the 2016 Marrakech Climate Change Conference. A clear political signal on the implementation of the Paris Agreement was sent and the course set for the further development of the Agreement. The next step that must be taken now in Bonn is to create the foundations for the adoption of a robust rulebook at the 2018 COP24. In addition, it is important to develop a design on an initial stocktaking of mitigation ambition (Facilitative Dialogue 2018) and to identify concrete opportunities for an increase in ambition.

8. All states are called upon to update their initial 2020 NDCs or communicate new ones to achieve the objectives of the Agreement. We will work within our parliaments, against the background of the Facilitative Dialogue 2018, to ensure that future investments are shaped to achieve the climate goals.

9. As the CO₂ emissions per year are still far too high and as the gap between the reductions needed and the national pledges made in Paris is alarming, developed country Parties should undertake economy-wide absolute emission reduction and developing country Parties should continue enhancing their mitigation efforts in line with the principle of equity and common but differentiated responsibilities and respective capabilities in different national circumstances. They are encouraged to move over time towards economy-wide emission reduction and limitation targets. The right groundwork thus now needs to be laid in all areas to trigger timely structural change and end subsidies for climate-damaging fossil fuels. National implementation must pay sufficient attention to industry, agriculture, the transport sector, the heating and cooling sectors, and forests and green infrastructure. It is particularly important for concrete measures to be taken soon so that the mitigation goals set in Paris can be achieved by the second half of this century.

10. The fact that renewable energies are already today cheaper than fossil energy sources in large parts of the world also makes ending the use of climate-damaging energies economically attractive. The worldwide expansion of renewable energies and greater energy efficiency also contribute significantly to creating green jobs and fighting poverty. It is against this background in particular, that we encourage all states of the world to review their NDCs and to adapt them accordingly.

11. We parliamentarians from across the world view the Climate Change Conference in Bonn presided by Fiji as an important milestone in implementing the Paris Agreement and hereby express our desire to pay particular attention to the interests of the most vulnerable states.

ถ้อยแถลงของประธานสหภาพรัฐสภา

Inter-Parliamentary Union

For democracy. For everyone.

Chemin du Pommier 5
Case postale 330
1218 Le Grand-Saconnex
Geneva – Switzerland
www.ipu.org

IPU Speech

Ms. Gabriela Cuevas Barron
IPU President

Parliamentary Meeting on the
occasion of the UN
Climate Change Conference

Bonn, 12 November 2017

Hon. Prime Minister of Fiji and President of COP 23,
Hon. Speaker of the Fiji Parliament,
Hon. Deputy Speaker of the German Bundestag,
Hon. Speakers and Deputy Speakers of Parliaments,
Fellow parliamentarians,
Ladies and gentlemen,

I would like to warmly welcome all of you on behalf of the IPU and thank you for joining this Parliamentary Meeting. I am deeply honoured to be here with you today as the new IPU President.

As stated in the preamble of the Paris Agreement, climate change is a common concern for all humankind. It is the direct result of human activities that are profoundly affecting the ecosystem as well as the fundamental human rights of people. Climate change represents one of the biggest threats to sustainable development.

Human influence on the climate system is clear and evident. Experts continue to examine how the climate will react to rising atmospheric levels of greenhouse gases over time and in the various regions of the world. What will happen if we continue producing increasing amounts of greenhouse gases? What will be the consequences for humans and for our planet?

The era of effective implementation of the Paris Agreement has come and parliaments should take stronger and more concerted actions to respond to climate change. They should maximize their roles as legislators and overseers of government action. They should ensure ratification of the Paris Agreement where needed and enhance international cooperation and partnerships to share information and experiences on a regional and global scale.

The IPU's 173 Member Parliaments adopted the Parliamentary Action Plan on Climate Change which aims at ensuring that the legislative response to climate change is appropriate and consistent with the goals of the United Nations Framework Convention on Climate Change. This demonstrates increasing awareness among parliamentarians of the need to take concrete action. Another proof that parliaments across the globe are engaging on climate change comes from the study on global trends in climate change legislation and litigation, recently published by the Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment in cooperation with the IPU, which says that more than 1,200 climate change-related laws have been developed worldwide. This is an important step forward in our joint fight against climate change and we as parliamentarians now need to make sure that these good laws are implemented.

Despite improvements, there is still a compelling need to address the key challenges parliaments face in their response to climate change. In what ways can they strengthen oversight of implementation of national and international commitments and enhance transparency and accountability? How can they ensure consistency between climate legislation and other societal goals such as poverty reduction, gender equality, disaster risk reduction? How can we as the global parliamentary community make sure that no one is left behind?

Ladies and gentlemen,

Our meeting will discuss these and other important issues facing parliaments today.

We have the great honour of welcoming among us Mr. Frank Bainimarama, Prime Minister of Fiji and President of COP 23, who will close the opening session with his precious insights and recommendations.

We are also very much pleased to have with us Ms. Patricia Espinosa, Executive Secretary of the United Nations Framework Convention on Climate Change. Ms. Espinosa will address us shortly to reflect on the opportunities presented by the new era in climate change negotiations following the Paris Agreement.

The interactive panel discussion that will follow Ms. Espinosa's presentation will focus on the low-carbon economy and the role legislators could play in embedding the objectives of the Paris Agreement in domestic laws. We will have a distinguished panel of experts from the German Development Institute – Mr. Dirk Messner, Director of the Institute– and from the Grantham Research Institute on Climate Change and Environment - Ms. Alina Averchenkova, Principal Research Fellow. We are very pleased to have you here.

We are also privileged to have with us today Mr. Robert Ondhowe of the UN Environment, who will join us after lunch. He will speak about the climate change science.

This presentation will be followed by an interactive panel that will discuss climate-induced migration. The distinguished panel is composed by Mr. Patrick Sakdapolrak, from the University of Vienna and Ms. Winifred Masiko, member of the Parliament of Uganda. Thank you so much for sharing your knowledge and experience with us.

At the end of our deliberations, I hope that we will be able to reach consensus on the outcome document drafted by the two co-Rapporteurs, Ms. Bärbel Höhn and Ms. Mere Vuniwaqa, appointed by the Parliaments of Germany and Fiji respectively. The proposed text sends a clear political message to government negotiators and is also a rallying call to action for our global parliamentary community. Importantly, it will give us all something to build upon as we go home to our parliaments and continue our work to implement the Paris Agreement.

It is my hope that our debates will be frank, focused and productive – true to best parliamentary traditions. I look forward to the sessions ahead and I wish you a very successful meeting.

ถ้อยแถลงของพลเอก ศุภวุฒิ อุตมะ
ผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติฯ

**Intervention for
Hon. Gen. Soopawoot UTAMA
Member of the Thai National Legislative Assembly
at the Parliamentary Meeting on the occasion of
the United Nations Climate Change Conference (COP23)**

Mr. President,
Colleagues,

I am pleased to share the ongoing development by Thailand to address climate change.

1. Domestically, Thailand has formulated roadmaps consisting of concrete measures to achieve both our targets and are now progressing well towards the 2020 target, with 11% reduction already achieved in 2015.
2. For adaptation, there is an urgent need to increase our capacities to cope with the impacts of climate change in vulnerable sectors such as water resource management, disaster risk reduction and prevention, agriculture and food security, for instance. The improved capacities in these sectors will be key to enhance our efforts in rural development and poverty eradication, in line with the 2030 Agenda for Sustainable Development.
3. The National Legislative Assembly has rendered key support for climate change implementation in many fronts. In addition to its approval of Thailand's ratification to the Paris Agreement, the NLA has also approved the reform proposal to enhance climate change implementation in Thailand that calls for mainstreaming climate change mandates, as well as establishing effective economic and legal instruments to drive development towards low greenhouse gas and climate-resilient pathways.

4. Moreover, the NLA has conducted a feasibility study to harmonize some provisions in domestic laws and the passing of bills related to climate change, including the bills on marine and coastal resources, fisheries, ivory, forest plantation and conservation. Currently, the NLA is awaiting to pass four more climate-related bills on wildlife preservation and protection, national park, community forest and preservation of natural environment. These draft bills aim to guide and connect the people to conserving the environment and ensure that the Government will have sufficient legal instrument for conservation.

Mr. President,

5. Our representatives at COP23 carry an important mandate to ensure that significant progress is made towards the Paris Agreement Implementation Guidance and Guidelines, to be adopted at COP24. As parliamentarians, we can support them with a legislative ground, domestically, to ensure a sustained global solution can be reached, that can mitigate and prevent present and future generations from the real and imminent threat of global climate change.

6. Thank you.

เอกสารประกอบการนำเสนอของ
Mr. Dirk Messner

Transformation towards a low/ zero carbon economy

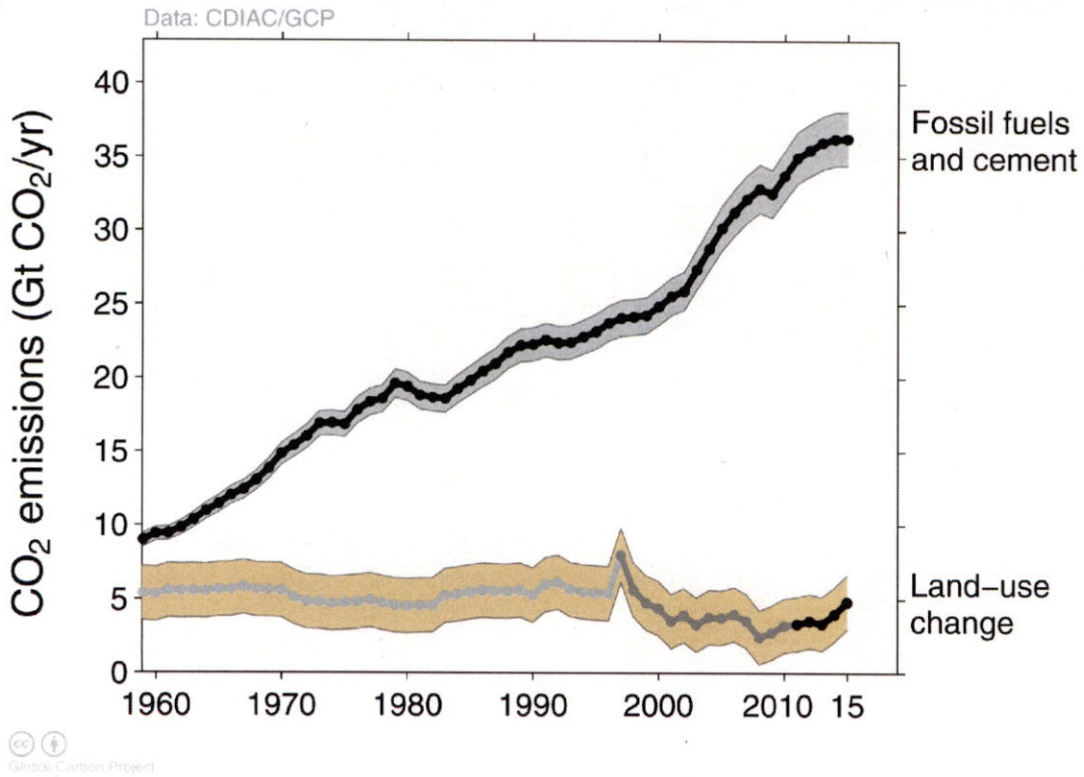
Dirk Messner

Bonn, November 2017

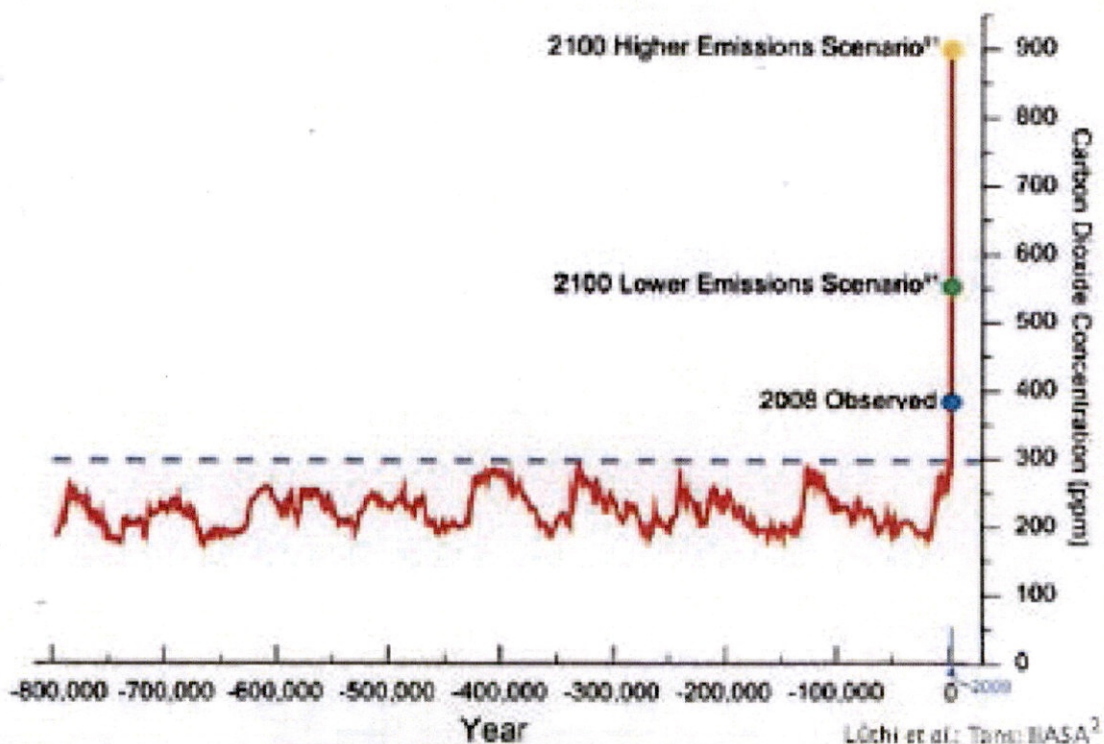
How does the problem look like?

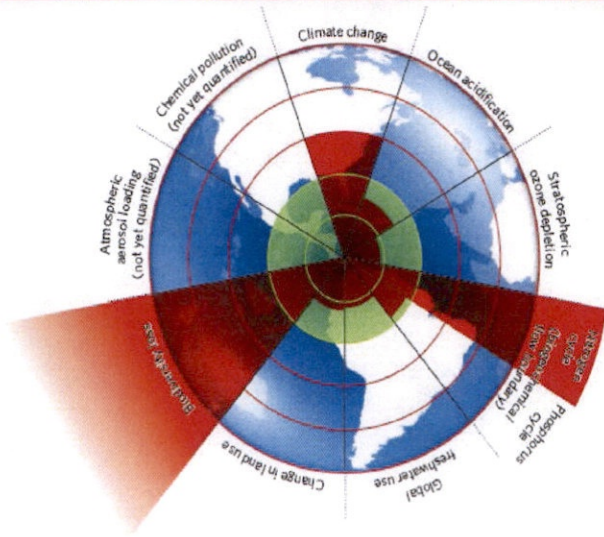
COP 23 - Emissions are rising

A different Earth system emerging

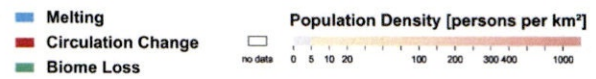
800,000 Year Record of Carbon Dioxide Concentration

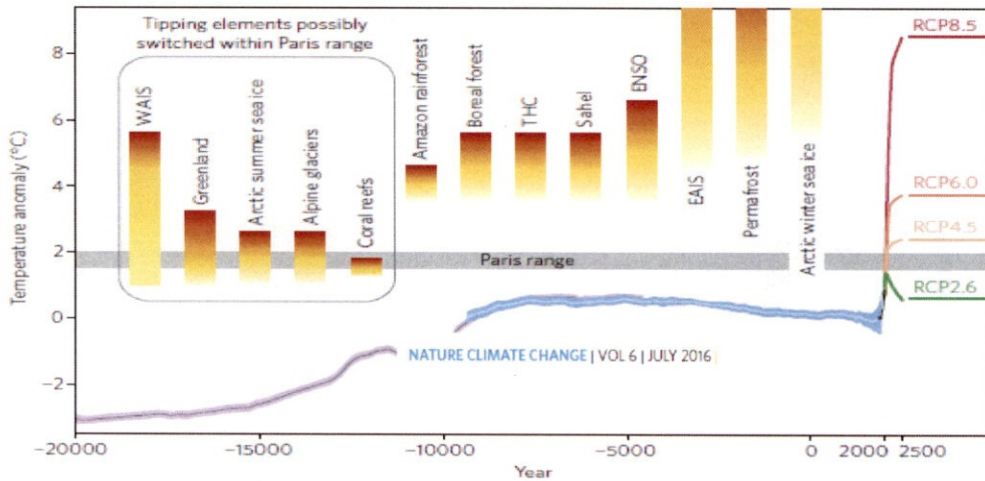

Planetary boundaries

Tipping points

Tipping points & levels of global warming

Figure 1 | Tipping elements in context of the global mean temperature evolution. Shown is the global-mean surface temperature evolution from the Last Glacial Maximum through the Holocene, based on palaeoclimatic proxy data^{25,36} (grey and light blue lines, with the purple and blue shading showing one standard deviation), instrumental measurements since 1750 AD (HadCRUT data, black line) and different global warming scenarios for the future (see ref. 37 for the latter). Threshold ranges for crossing various tipping points where major subsystems of the climate system are destabilized have been added from ref. 8, 14 and 37–40. (Note that we follow the tipping point definition of Lenton *et al.*⁸ which does not require irreversibility, so that sea ice cover is included here.) The range for the West Antarctic Ice Sheet (WAIS) has been adapted to account for the observation that part of it has probably tipped already^{10,11}. THC, thermohaline circulation; ENSO, El Niño–Southern Oscillation; EAIS, East Antarctic Ice Sheet.

In 50 years we tipped from 10,000 years
Holocene
to the Anthropocene

What we do next 50 years will determine next
10,000 years

Rockstrom 2017

Image: Mattias Klum

2015: Globale Nachhaltigkeit und Multilateralismus

Global Governance:
From top down to bottom up

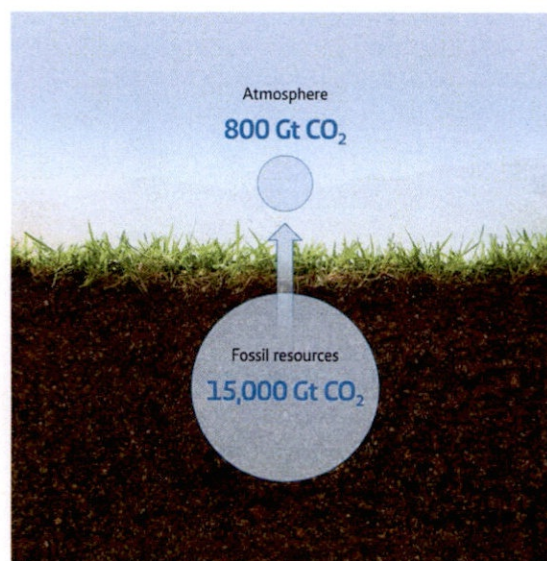
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

What needs to be done after the „Paris – Moment“ ... the elements to make the transformation happen, are there

The climate problem at a glance

Source: Bauer et al. (2014); Jakob, Hilaire (2015)

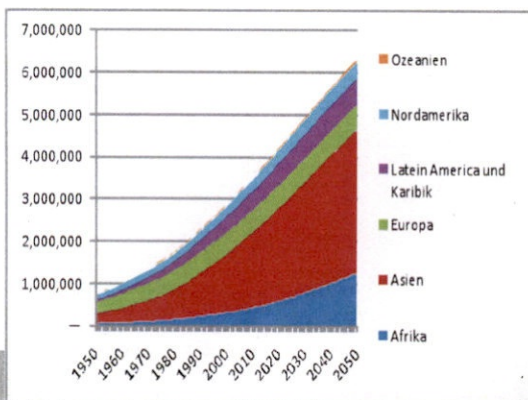
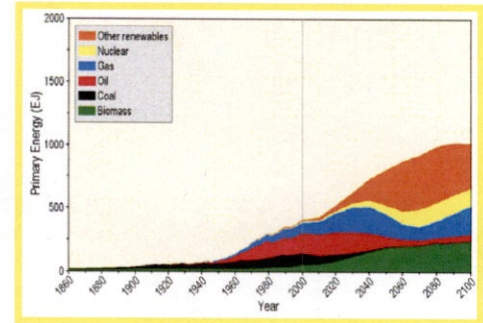
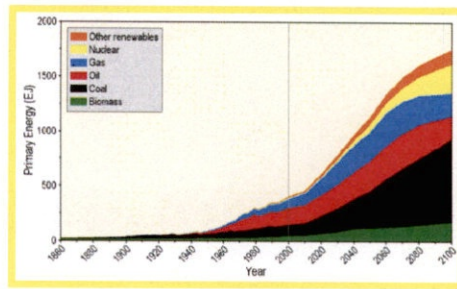
What needs to be transformed?

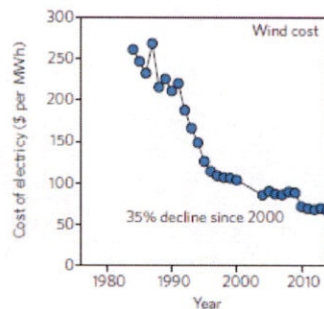
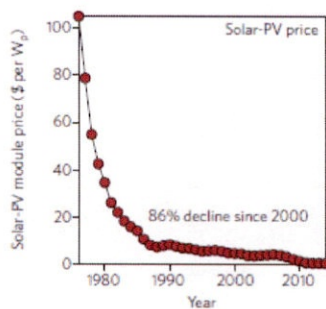
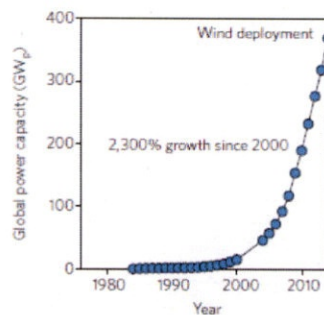
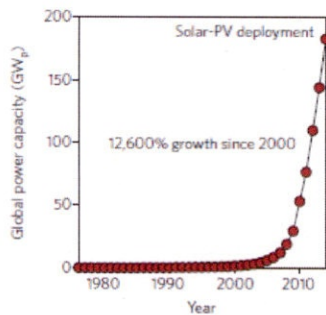
Energy

Urbanization

Land use

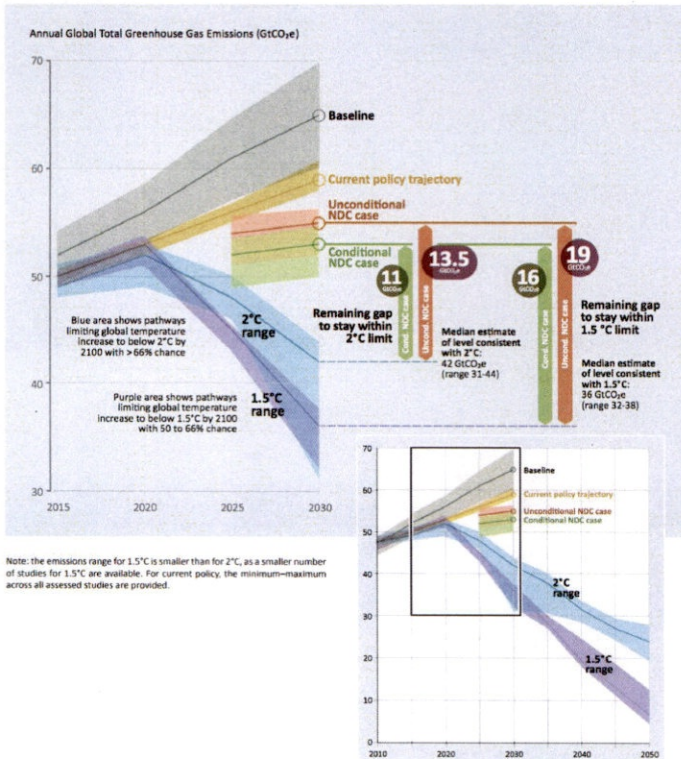

Can we finance the trafo? 2,5 – 3 % of global GDP needed

Figure 3 | Beginning of induced implosion? The installed capacity of solar and wind power generation has grown at rates far exceeding expectations. At the same time, the costs for solar and wind power have dropped rapidly, by 35% since the year 2000 for wind electricity, and by 86% for solar modules. Figure adapted with permission from ref.30; © 2015 MIT.

COP - NDCs ... what we know about cognitive gaps, policy gaps, emission reduction gaps ...

Moving beyond RE infrastructure

-NDCs ... 40 % only

Missing

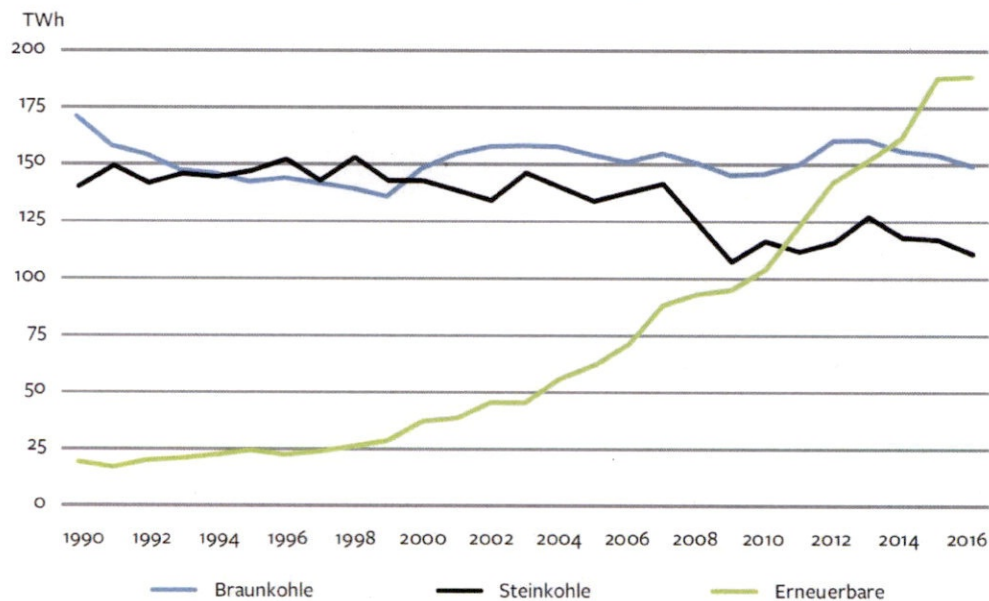
- city planning, buildings, building material/ urbanisation shift
- mobility systems
- carbon efficiency
- plans to phase out coal
- CCS

... going for deep decarbonization ... beyond the low hanging fruits (SDSN)

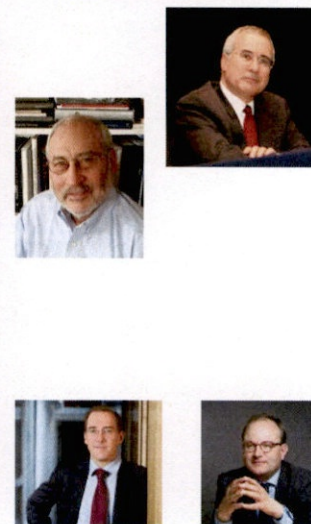
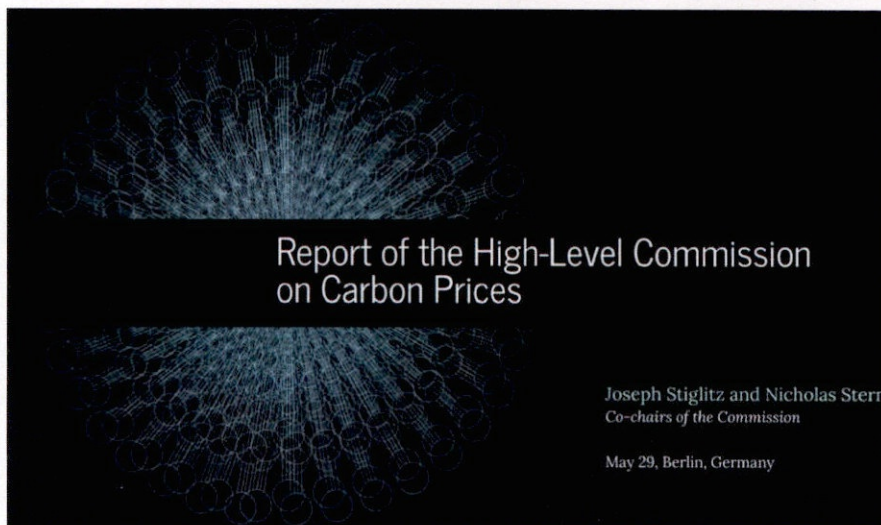
The German Challenge: moving out of coal

Entwicklung der Stromproduktion aus Kohle und erneuerbaren Energien von 1990–2016 (TWh/a)

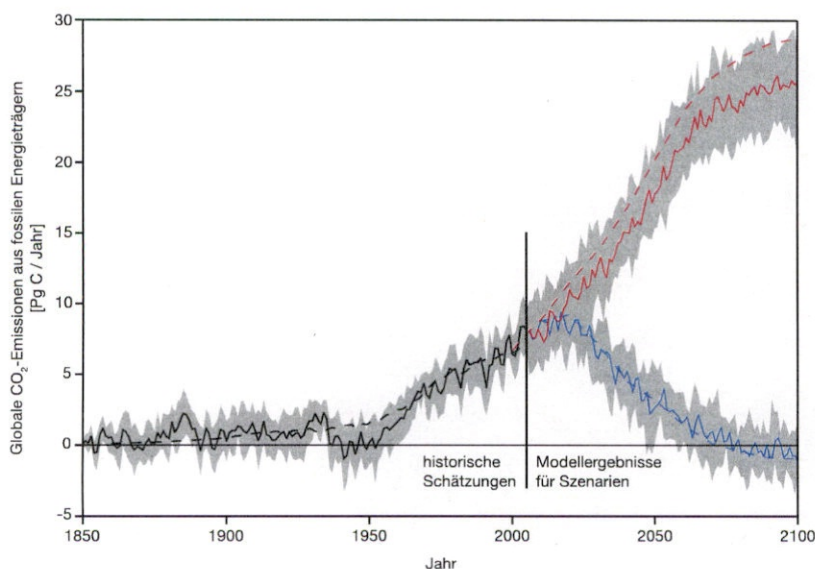
Report of the High-Level Commission on Carbon Prices

2020: 40 – 80 US \$/ t
 Instead of 150 US \$/ t
 Subsidies (5,3 Trillion
 US \$ annually)

Accelerating the transformation

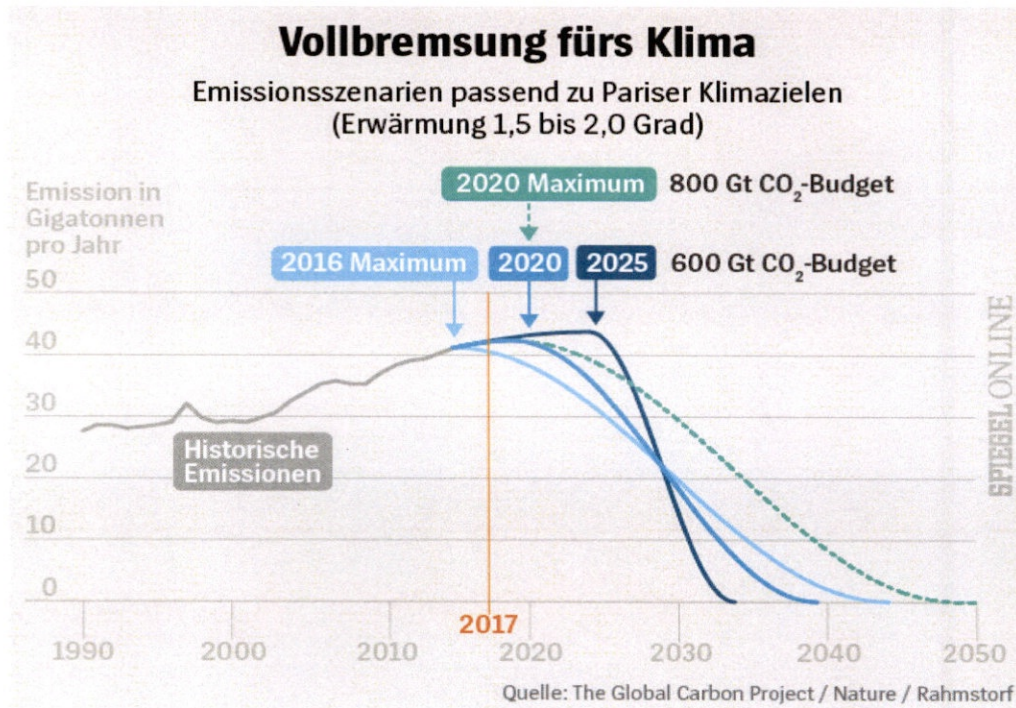

Der WBGU empfiehlt:

Bis Mitte des Jahrhunderts sollten die CO₂-Emissionen aus fossilen Energieträgern weltweit auf Null abgesenkt werden.

Carbon Law:
Halving emissions every decade

Source: S. Rahmstorf auf Spektrum.de

Fighting inequalities – precondition for ambitious climate protection

.@lagarde at #FII2017 in Riyadh:
We must address climate & inequality for a future that is utopian, not dystopian

24/10/2017, 10:45

Inequality is getting so bad it's threatening the very foundation of economic growth

Inequality and the durability of growth
The higher the levels of inequality, the shorter the duration of high growth spells (as shown by the green line).

(Spells, average net income inequality, 1960-2016)

Higher taxes can lower inequality without denting economic growth

23/10/2017, 23:44

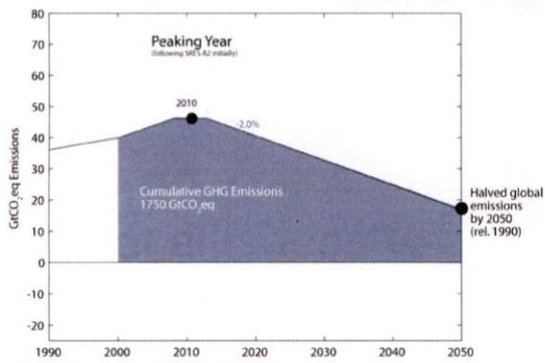

The end of apartheid was supposed to be a beginning. Two decades later, "you still are living in apartheid."

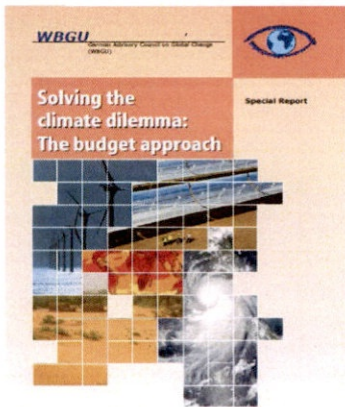

End of Apartheid in South Africa? Not in Economic Terms

Global Justice – A carbon budget perspective

Option II „Zukunftsverantwortung“: Zeitraum 2010–2050; 67% Wahrscheinlichkeit, die 2°C-Leitplanke einzuhalten; 2010 als Referenzjahr für Bevölkerungsdaten. Berücksichtigt sind ausschließlich die CO₂-Emissionen aus fossilen Quellen. Die CO₂-Emissionen sind Schätzungen für das Jahr 2008, die Bevölkerungszahlen Schätzungen für das Jahr 2010.
 Quellen: WBGU unter Verwendung von Daten aus: Meinshausen et al., 2009; WRI-CAIT, 2009; U.S. Census Bureau, 2009

	Anteil an Weltbevölkerung im Jahr 2010 (Schätzung) [%]	Budget 2010–2050 [Mrd. t CO ₂]		Emissionen im Jahr 2008 (Schätzung) [Mrd. t CO ₂]	Reichweite des Budgets bei jährlichen Emissionen wie 2008 [Jahre]
		Gesamter Zeitraum	Pro Jahr		
Deutschland	1,2	9,0	0,22	0,91	10
USA	4,6	35	0,85	6,1	6
China	20	148	3,6	6,2	24
Brasilien	2,8	21	0,52	0,46	46
Burkina Faso	0,24	1,8	0,043	0,00062	2,892
Japan	1,8	14	0,34	1,3	11
Russland	2,0	15	0,37	1,6	9
Mexiko	1,6	12	0,29	0,46	26
Indonesien	3,4	25	0,62	0,38	67
Indien	18	133	3,2	1,5	88
Malediven	0,0058	0,043	0,0011	0,00071	61
EU	7,2	54	1,3	4,5	12
Welt	100	750	18	30	25

Global alliances to avoid “Our country first backlashes”

The G-Zero world from the Hexagon-perspective

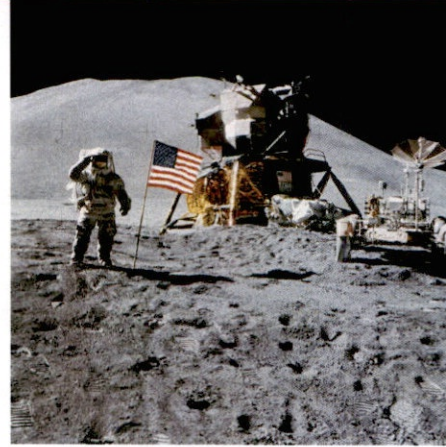

... it's not only power, stupid.

... the underprovision of the basic elements of cooperation

Manhattan Project ... fierce competition/ conflict (Robert Oppenheimer)

Apollo program

Evolution taught us to cooperate in groups ... confronted with other groups.

Cooperation and conflicts are Intimately connected

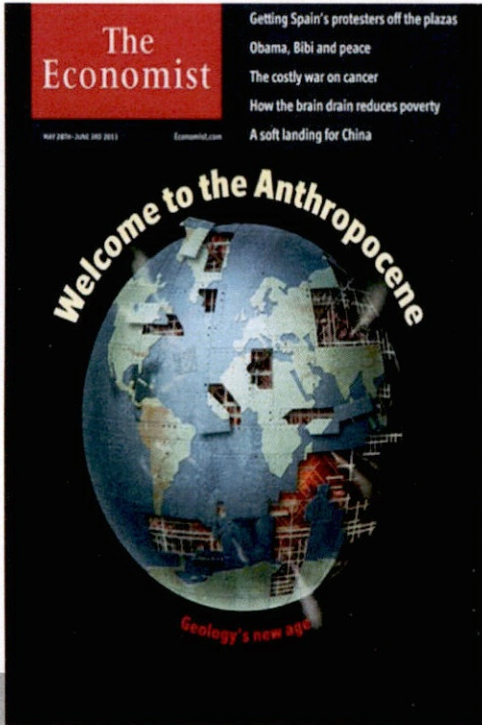

Fukushima: ... external shock provoking a political shift: Energiewende

The transformation towards sustainability: a civilisational challenge

1- End of the 20th century/beginning of the 21st century: Humans being as the most/ a dominant force in the Earth system (Paul Crutzen) – New era for humans/ the planet

Challenges:

- Stewardship for the Earth system:
- Factor X ... shaping globalisation

- Timescales

- current generations
- future generations
- timescales of the Earth system

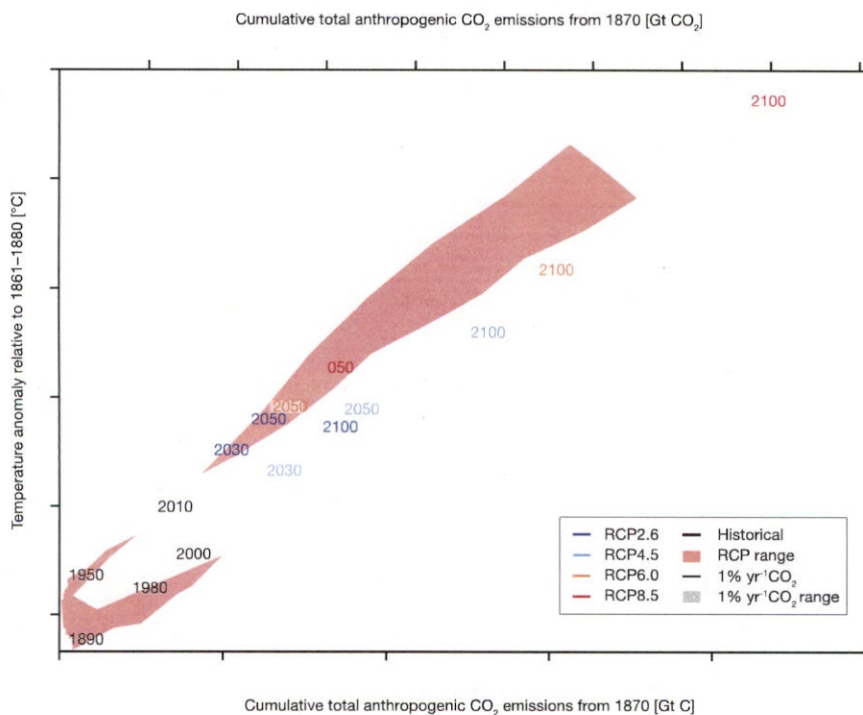
- Global Society

- 9 billion people
- World civil society
- Mutual vulnerability
- Wealth in the Anthropocene

itik (DIE)

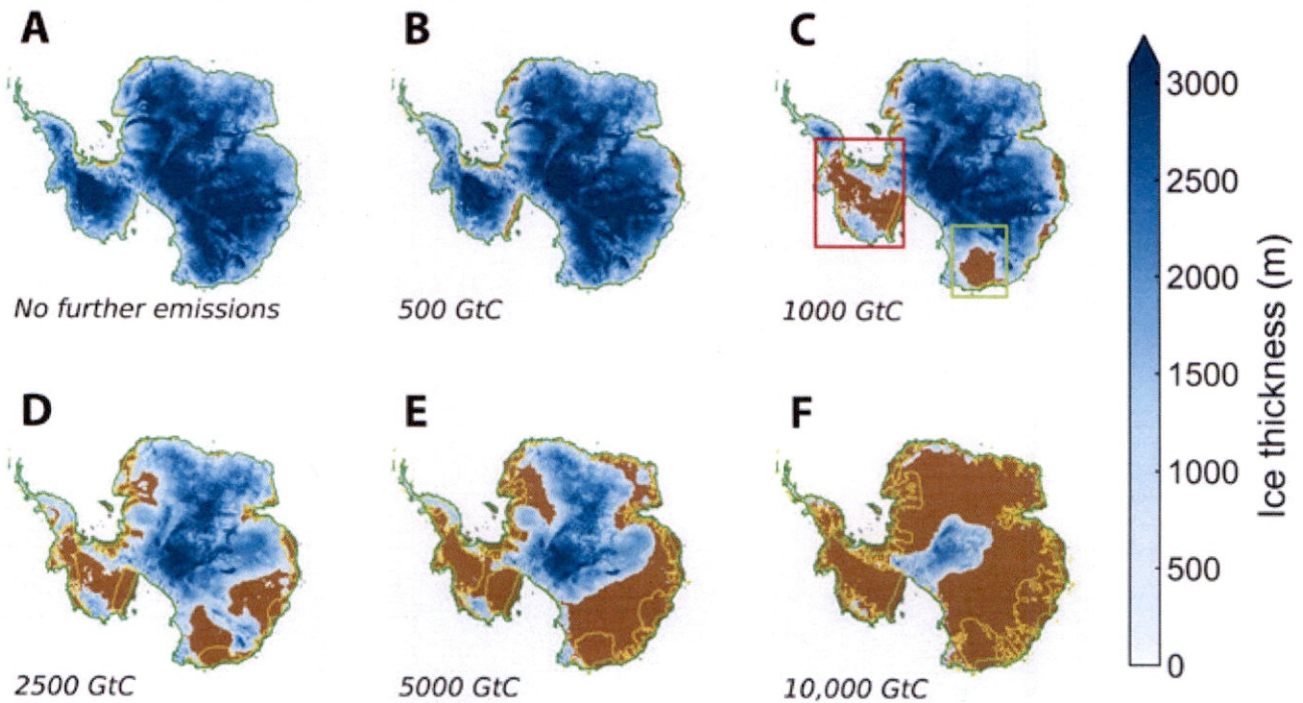
2

2 New time dimensions

Source: IPCC, 2013

States of the Antarctic Ice Sheet after 10,000 years

Ricarda Winkelmann et al. *Sci Adv* 2015;1:e1500589

Published by AAAS

ScienceAdvances

AAAS

© Deutsches Institut für Entwicklungspolitik (DIE)

25

d·i·e

Deutsches Institut für
Entwicklungspolitik

German Development
Institute

Vielen Dank für Ihre Aufmerksamkeit!

Deutsches Institut für Entwicklungspolitik (DIE)

Tulpenfeld 6

D-53113 Bonn

Telefon: +49 (0)228-949 27-0

DIE@die-gdi.de

www.die-gdi.de

twitter.com/DIE_GDI

www.facebook.com/DIE.Bonn

www.youtube.com/DIEnewsflash

© Deutsches Institut für Entwicklungspolitik (DIE)

26

เอกสารประกอบการนำเสนอของ
Ms. Alina Averchenkova

Low carbon economy: What role for legislators?

Global trends, gaps and opportunities in climate change legislation

Alina Averchenkova

Principal Research Fellow, Lead for Governance and Legislation

Grantham Research Institute for Climate Change and the Environment

London School of Economics

a.averchenkova@lse.ac.uk

Climate change laws of the world

COLUMBIA LAW SCHOOL

SABIN CENTER FOR CLIMATE CHANGE LAW

Inter-Parliamentary Union
For democracy for everyone.

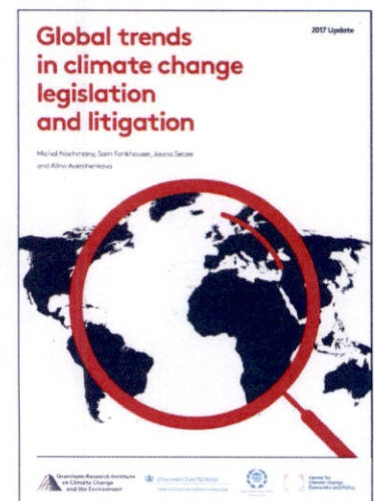

GLOBE
The Global Legislators Organisation

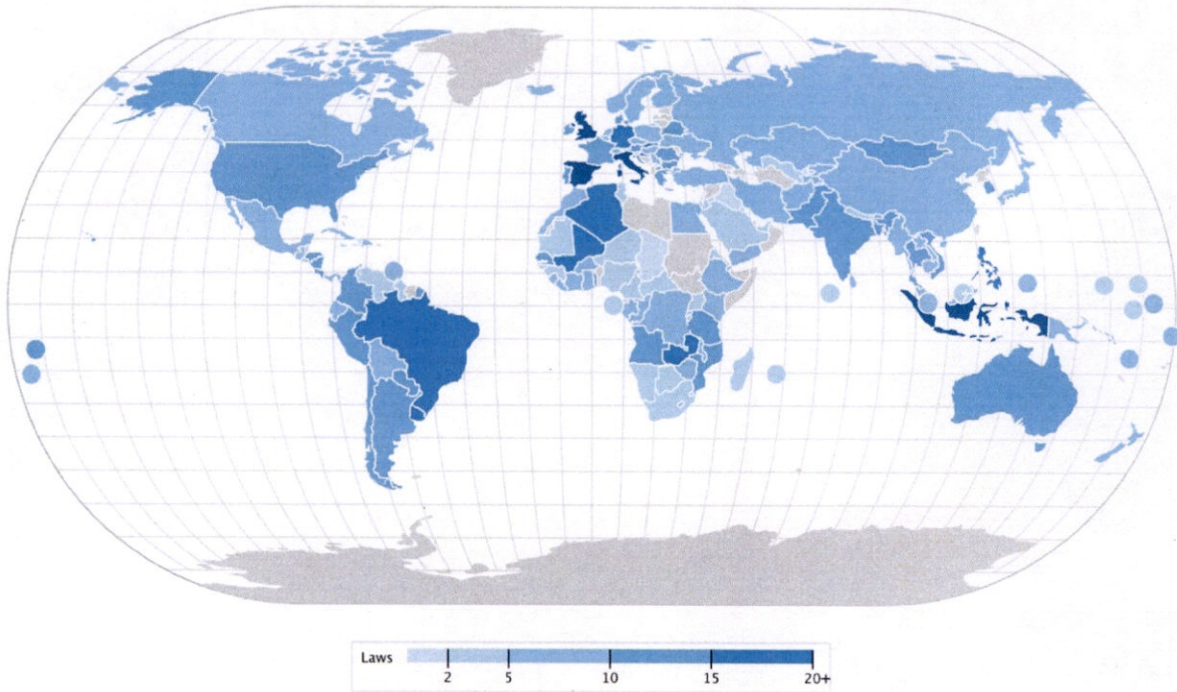

BRITISH ACADEMY

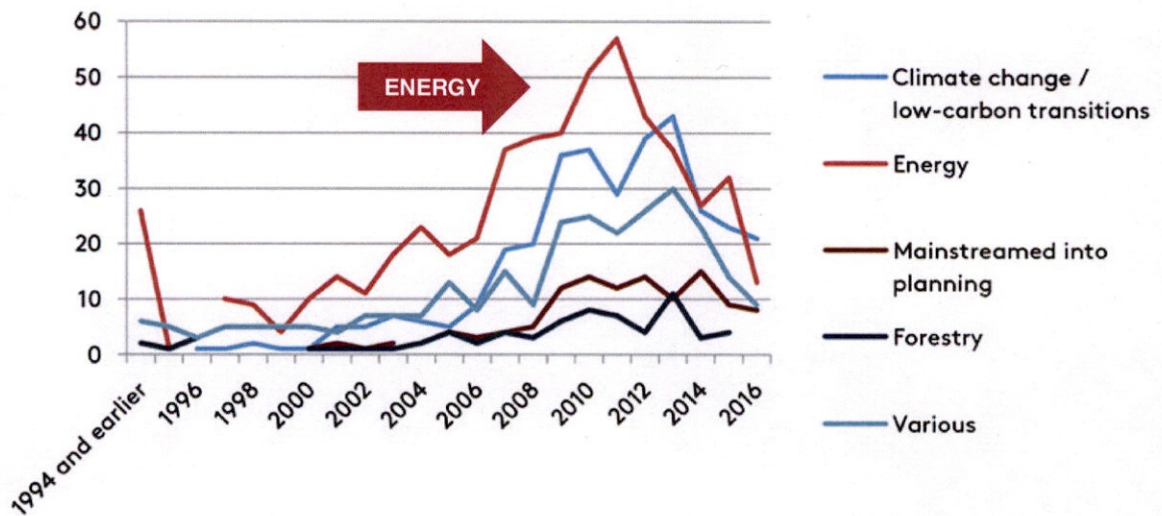
for the humanities and social sciences

CLIMATE LEGISLATION IN 177 COUNTRIES IN 2017

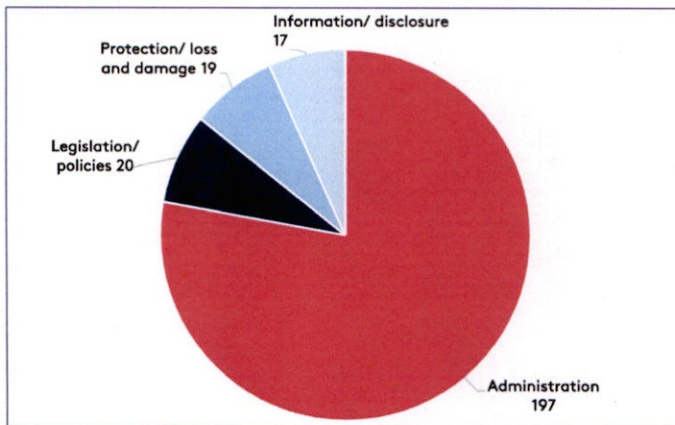

Climate laws and policies by focus area

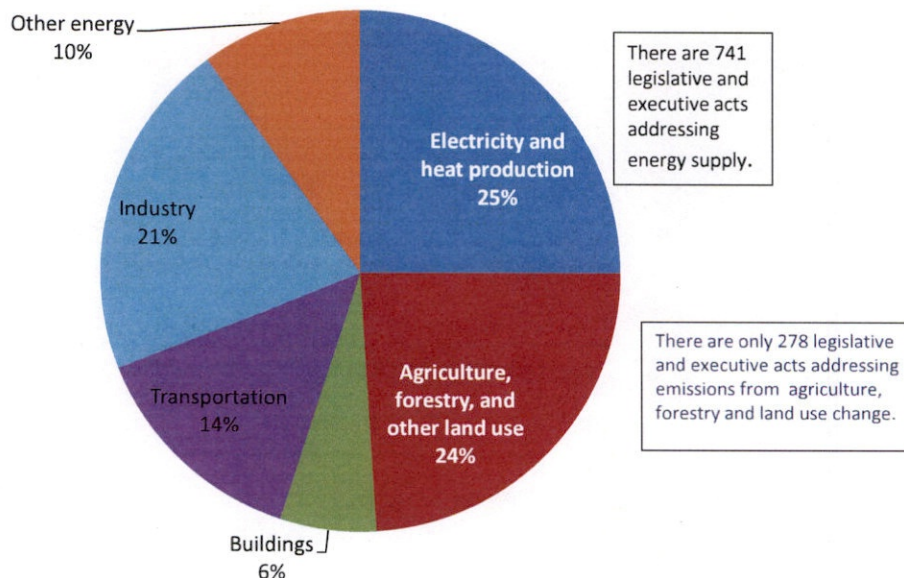
Court action is increasingly used to hold governments accountable and to increase ambition

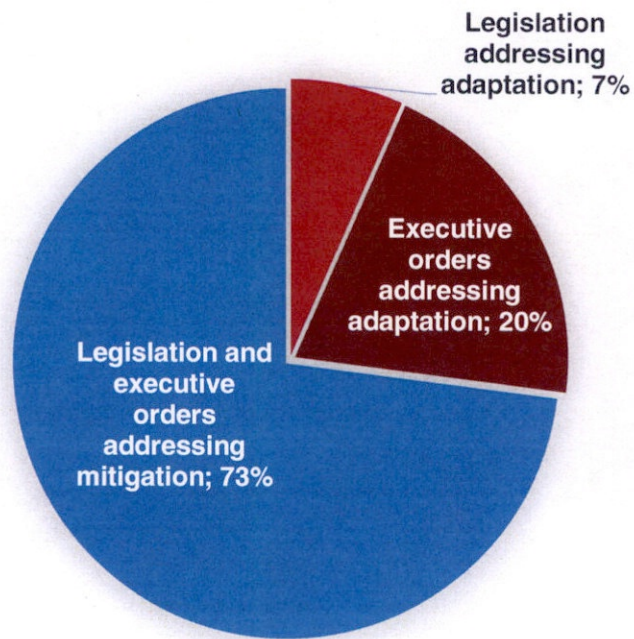
- Court cases might address actions or inaction related to climate change mitigation and adaptation:
  - To challenge either validity or particular application of laws
  - Press for greater ambition
  - To fill the gaps left by legislative and regulatory inaction
- From our database, there were 20 cases in the *legislation/policies* category, all initiated after 2008, with a peak in 2015

Sectoral focus of legislation does not match emissions profiles

GHG emissions from various sectors

Adaptation is under-legislated

Institutional Arrangements and Mandates

A searchable database with over 1370 laws from 177 countries

Climate Change Laws of the World

Please make a selection

Legislation **Litigation**

Search Climate Change Laws of the World

Region
All

Country
All

From year To year
All All

Country importance as emitter
All

Country income group
All

Framework legislation
All

Executive/Legislative
All

Categories
All

Search

Search the databases by selecting the legislation or the litigation search and applying your search criteria.

You can also [click here to explore our interactive country map](#).

About

Climate change Laws of the World and Climate Change Litigation of the World build on several years of data collection by both the Grantham Research Institute and the Sabin Center, including the collaboration of Grantham Institute with GLOBE International on a series of Climate Legislation Studies.

Climate Change Laws of the World covers national-level climate change legislation and policies in 164 countries. They include the world's 50 largest greenhouse gas emitters and 93 of the top 100 emitters. Together they account for nearly 95 per cent of global greenhouse gas emissions. The database covers climate and climate-related laws, which reflects the relevance of climate policy in areas including energy, transport, land use, and climate resilience.

Climate Change Litigation of the World features climate litigation cases from 25 countries. These cases raise issues of law or fact regarding the science of climate change and/or climate change mitigation and adaptation policies or efforts before an administrative, judicial or other investigatory body. The dataset does not include the United States - To access information about climate change litigation in the US, please [click here to go to the Sabin Center / Arnold & Porter Kaye Scholer database](#). This will take you to a different website and will open in a new window.

For details about methodology and scope, as well as for a report on trends in litigation and legislation in 2017, [see](#)

<http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/publication/globaltrends2017/>

Use and reference of the data

The authors encourage the use of this database. Users are welcome to download, save, or distribute the results electronically or in any other format, without written permission of the authors.

Please reference the source as follows:

Climate Change Laws of the World database, Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment and Sabin Center for Climate Change Law. Available at: <http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/Legislation>.

<http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/climate-change-laws-of-the-world/>

Search laws by various criteria

Climate Change Laws of the World

Write to us

Legislation **Litigation**

Search Climate Change Laws of the World

Filtered view - (10) [Download results \(CSV in .zip\)](#)

National Biodiversity Strategy and Action Plan (Afghanistan/2014/Executive)

National Comprehensive Agriculture Development Priority Program 2016–2020 (Afghanistan/2016/Executive)

Rural Renewable Energy Policy (RREP) (Afghanistan/2013/Executive)

Action Plan for Energy Efficiency and Conservation (Bangladesh/2013/Executive)

Published by the Ministry of Power, Energy and Mineral Resources, the action plan aims to set a cohesive framework for energy efficiency and conservation activities under the guidance of the ... [read more »](#)

Climate Fiscal Framework (Bangladesh/2014/Executive)

The Climate Fiscal Framework (CFF), published by the Ministry of Finance, provides principles and tools for climate fiscal policy-making (CFP), helping to identify the demand and supply sides of climate ... [read more »](#)

National Sustainable Development Strategy (2010-2021) (Bangladesh/2013/Executive)

The NSDS identifies five strategic priority areas and three cross-cutting areas that are critical to achieve sustainability in Bangladesh. The five strategic priority areas are: - Sustained economic growth - ... [read more »](#)

Region: South Asia

Country: All

From year: 2013 To year: All

Country importance as emitter: All

Country income group: All

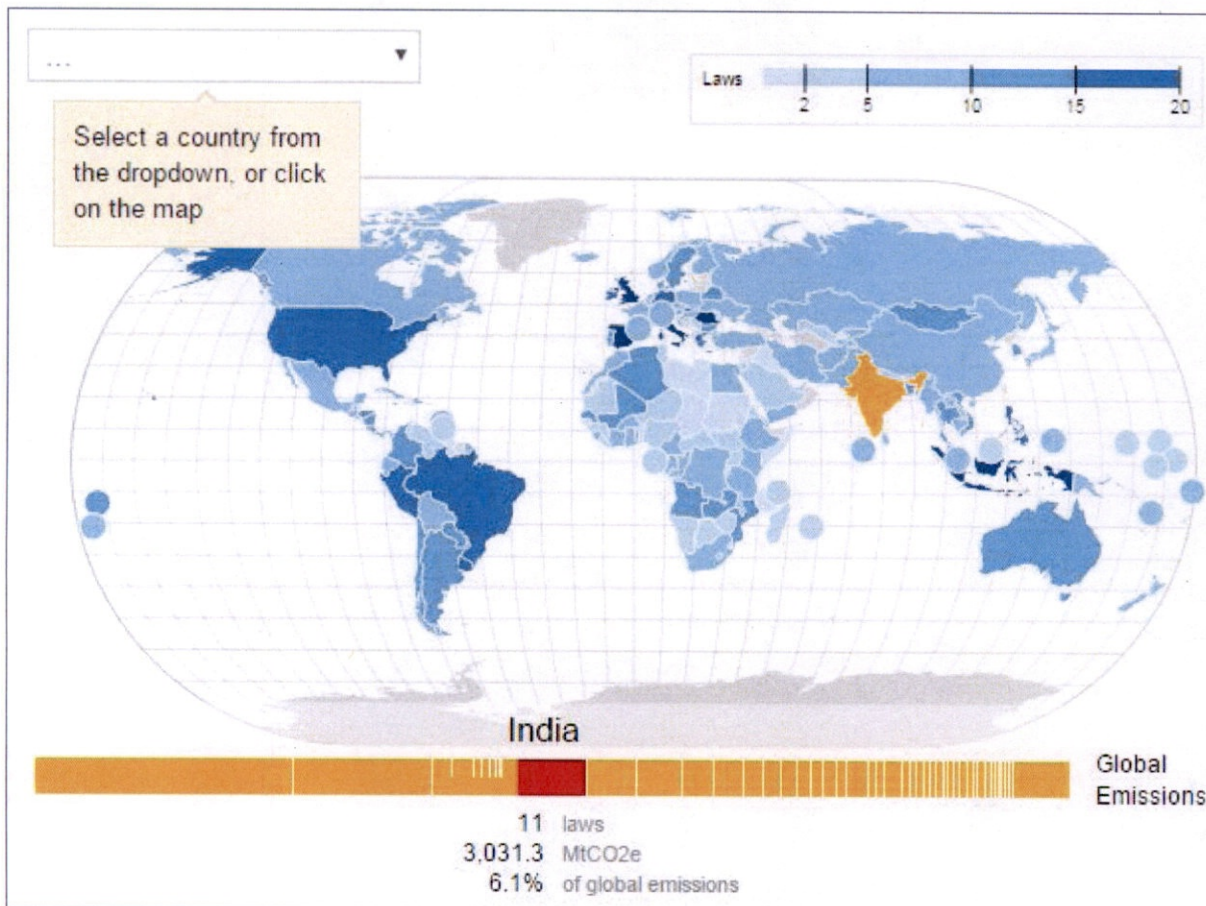
Framework legislation: All

Executive/Legislative: All

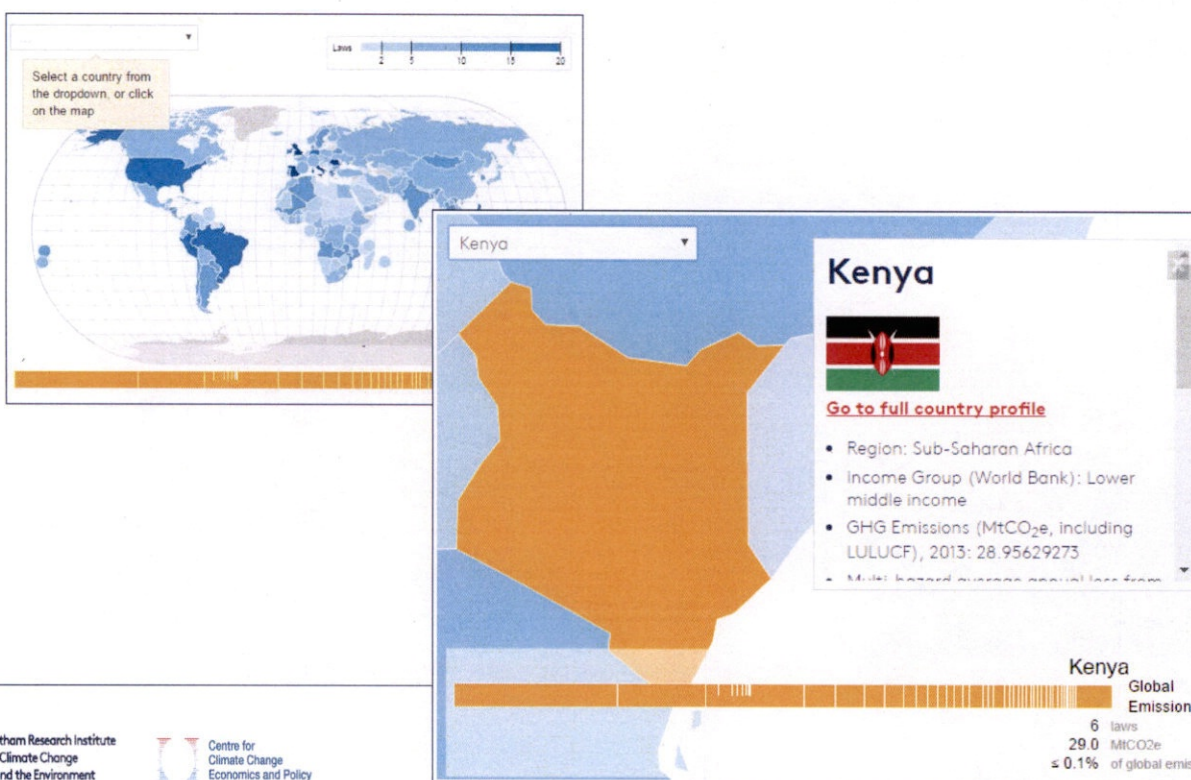
Categories: All

Search or Clear all

Interactive country map

Clicking on a country opens a window with key indicators and a link to a detailed country profile

Country profiles : legislative portfolio

Kenya

Intended National Determined Contribution (INDC) (PDF)

Approach to Climate Change	Legislative Portfolio	Executive Portfolio	Litigation	Indicators	Legislative Process	Sources
----------------------------	-----------------------	---------------------	------------	------------	---------------------	---------

Climate Change Act, 2016 (2016 / Mitigation and Adaptation Framework)

This Act provides a framework for promoting climate resilient low carbon economic development. It aims to (Art 3-2): "mainstream climate change responses into development planning, decision making and implementation; build resilience and enhance adaptive capacity to the impacts of climate change; formulate programmes and plans to enhance the resilience and adaptive capacity of human and ecological...[read more](#)

Energy Act 2006, Parts of which is executed by the Energy Management Regulations 2012 (2007)

Encompassing several laws related to energy, the Act has a very broad scope, covering all forms of energy, from fossil fuels to renewables. The Act mandates the government to promote the development and use of renewable energy, including biodiesel, bioethanol, biomass, solar, wind, hydro-power, biogas, charcoal, fuel-wood, tidal, wave, municipal waste, among others. The Act...[read more](#)

Last modified 6 September, 2015

Country Data

Region
Sub-Saharan Africa

Income Group (World Bank)
Lower middle income

Multi-hazard average annual loss from natural disasters (percent of GDP)
23.6%

GHG Emissions (MtCO₂e, including LULUCF), 2013
28.95629273

Rank as emitter
Below Top 50

Main groups

Paris Agreement ratification status
Ratified (28/12/2016)

Federative/Unitary
Unitary

Country profiles : executive portfolio

Kenya

Intended National Determined Contribution (INDC) (PDF)

Approach to Climate Change	Legislative Portfolio	Executive Portfolio	Litigation	Indicators	Legislative Process	Sources	Write to us
----------------------------	-----------------------	---------------------	------------	------------	---------------------	---------	-------------

National Environment Policy 2013 (2013)

The Policy aims to provide a framework for an integrated approach to sustainable management of Kenya's environment and natural resources. In particular it proposes to strengthen: • Legal and institutional framework for good governance • Integrate environmental management with economic growth, poverty reduction and improving livelihoods • Research and capacity development • Promote new environment...[read more](#)

National Climate Change Response Strategy 2010 As implemented by 2013-2017 Climate Change Action Plan (2010)

The National Climate Change Response Strategy outlines its objectives as to : • Enhance the understanding of the global climate change regime, negotiation process and develop priorities for Kenya • Assess the evidence and impacts of climate change in Kenya • Recommend adaptation and mitigation measures • Develop assessment and capacity building frameworks • Recommend...[read more](#)

Agriculture (Farm Forestry) Rules 2009 (2009)

...[read more](#)

National Policy for Disaster Management (2009 / Adaptation Framework)

The policy recognizes that climate change contributes significantly to Kenya's increasing vulnerability to disasters in the last two decades and affects seriously the lives and livelihoods of communities. The policy therefore aims to institutionalise mechanisms to address these disasters and associated vulnerabilities stressing the central role of climate change in any sustainable and integrated National...[read more](#)

Last modified 18 October, 2016

Country Data

Region
Sub-Saharan Africa

Income Group (World Bank)
Lower middle income

Annual loss from natural disasters (average percent of GDP)
23.6%

GHG Emissions (MtCO₂e, including LULUCF), 2013
28.96

Rank as emitter
Below Top 50

Main groups
G77

Paris Agreement ratification status

Law/policy profiles: English summaries for 850+ laws

Write to us

Kenya

Total number of climate laws and policies: 7
Total number of climate litigation cases: 0

- see full legislative portfolio
- see full executive portfolio
- see all litigation

Climate Change Act, 2016

Legislative, Mitigation and Adaptation Framework © 2016

This Act provides a framework for promoting climate resilient low carbon economic development. It aims to (Art 3-2):

1. "mainstream climate change responses into development planning, decision making and implementation;
2. build resilience and enhance adaptive capacity to the impacts of climate change;
3. formulate programmes and plans to enhance the resilience and adaptive capacity of human and ecological systems to the impacts of climate change;
4. mainstream and reinforce climate change disaster risk reduction in strategies and actions of public and private entities;
5. mainstream intergenerational and gender equity in all aspects of climate change responses;
6. provide incentives and obligations for private sector contributions to achieving low carbon climate resilient development;
7. promote low carbon technologies to improve efficiency and reduce emissions intensity by facilitating approaches and uptake of technologies that support low carbon, and climate resilient development;
8. facilitate capacity development for public participation in climate change responses through awareness creation, consultation, representation and access to information;
9. mobilize and transparently manage public and other financial resources for climate change response;
10. provide mechanisms for, and facilitate climate change research and development, training and capacity building;
11. mainstream the principle of sustainable development into the planning for and decision making on climate change response; and
12. integrate climate change into the exercise of power and functions of all levels of governance, and to enhance cooperative climate change governance between national government and county governments".

The Act establishes a National Climate Change Council, chaired by the President, with Deputy President as vice-chair, that provides an overarching national climate change coordination mechanism. It also establishes the Climate Change Directorate – Secretariat to the Council and the lead agency of the government on national climate change plans and actions.

The prerogatives of the National Climate Change Council include (Art 6):

1. ensure the mainstreaming of the climate change function by the national and county governments;

Litigation search

Please make a selection

Legislation
Litigation

Search Climate Change Litigation of the World

From year: To year:

Country:

Side A (plaintiff / claimant) type:

Side B (defendant) type:

Side C (intervenor) type:

Category:

Climate area covered:

Status:

Or free text search

e.g. for citation / reference number

Search the databases by selecting the legislation or the litigation search and applying your search criteria.

You can also [click here to explore our interactive country map](#).

About

Climate change Laws of the World and Climate Change Litigation of the World build on several years of data collection by both the Grantham Research Institute and the Sabin Center, including the collaboration of Grantham Institute with GLOBE International on a series of Climate Legislation Studies.

Climate Change Laws of the World covers national-level climate change legislation and policies in 164 countries. They include the world's 50 largest greenhouse gas emitters and 93 of the top 100 emitters. Together they account for nearly 95 per cent of global greenhouse gas emissions. The database covers climate areas including energy.

Climate Change Litigation cases raise issues of law, mitigation and adaptation. The dataset does not include litigation in the US. please see our [database](#). This will take you to the [database](#).

For details about methodology for legislation in 2017, see <http://www.lse.ac.uk>

Use and reference

The authors encourage you to reference the results electronically. Please reference the source as Climate Change Laws of the World and Climate Change Litigation of the World. <http://www.lse.ac.uk>

Invitation to comment

We aim for the database to be as accurate as possible. We invite the readers of this report to draw our attention to any errors we may have missed. Please send your comments (attaching supporting documents if possible) to: gri.cgl@lse.ac.uk.

Side types: Individual, government, corporation, NGO

Category:

- Cases challenging legislation/policies
- Cases regarding information/disclosure cases
- Cases dealing with Protection/loss and damage
- Cases addressing administrative issues

Climate area: mitigation, adaptation, both

Status: open, closed, appealed

253 climate-related court cases in 25 jurisdictions

Netherlands

Total number of climate laws and policies: 9
Total number of climate litigation cases: 1

[see full legislative portfolio](#)
[see full executive portfolio](#)
[see all litigation](#)

Urgenda Foundation v. Kingdom of the Netherlands (District Court of the Hague, 2015)

Year opened: 2015
Status: Appeal pending
Jurisdiction: The Netherlands
Principle law(s): European Convention on Human Rights, UNFCCC
Mitigation/adaptation: Mitigation

Summary

A Dutch environmental group, the Urgenda Foundation, and 900 Dutch citizens sued the Dutch government to require it to do more to prevent global climate change. The court in the Hague ordered the Dutch state to limit GHG emissions to 25% below 1990 levels by 2020, finding the government's existing pledge to reduce emissions 17% insufficient to meet the state's fair contribution toward the UN goal of keeping global temperature increases within two degrees Celsius of pre-industrial conditions. The court concluded that the state has a duty to take climate change mitigation measures due to the "severity of the consequences of climate change and the great risk of climate change occurring." In reaching this conclusion, the court cited (without directly applying) Article 21 of the Dutch Constitution; EU emissions reduction targets; principles under the European Convention on Human Rights; the "no harm" principle of international law; the doctrine of

Countries not yet in the database:

Antigua and Barbuda

Lebanon

Saint Kittes and Nives

Bahamas, The

Luxembourg

Saint Lucia

Bahrain

Malta

Saint Vincent and the Grenadines

Barbados

Monaco

San Marino

Dominica

Oman

Suriname

Korea, North

Qatar

Syria

Your input is valuable and very welcome:

gri.cgl@lse.ac.uk

Thank you Grazie - 谢谢 - Merci - Спасибо - Gracias -
شكرا - Terima kasih - Kiitos - Grazie - ඔබට ස්තූතියි -
Obrigada - ありがとうございます - Danke
Tak - धन्यवाद - آپ کا شکریہ - תודה

Your input is valuable and very welcome:
gri.cgl@lse.ac.uk

www.lse.ac.uk/granthaminstitute/legislation

เอกสารประกอบการนำเสนอของ
Mr. Patrick Sakdapolrak

Climate-induced migration: the next challenge?

Science & Science Climate change could force more than a billion people to flee their homes, says major health report

The movement of people is set to cause an international health crisis, the research from The Lancet suggests

https://doi.org/10.1016/j.elsevier.2018.08.001 | 27th November 2018

453

INDEPENDENT

Patrick Sakdapolrak

Department of Geography and Regional Research
University of Vienna

Key messages

1. Climate change increasingly threatens the human security of vulnerable populations and has an effect on patterns of human mobility
2. The relationship between climate change and migration is complex. Apocalyptic narratives are unhelpful in the search for adequate solutions
3. Migration must be considered not only as a problem. Migration can be part of the solution for successful adaptation

Outline

1. Why is it important to view the linkages between climate change and migration?
2. Climate change and migration – a complex relationship
3. Migration – part of the solution

3

Why is it important?

Hurrikane Katrina
USA
2005

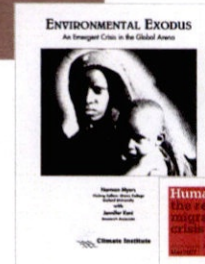
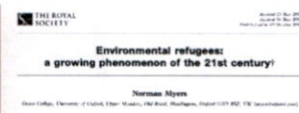
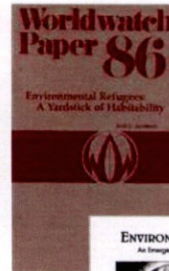
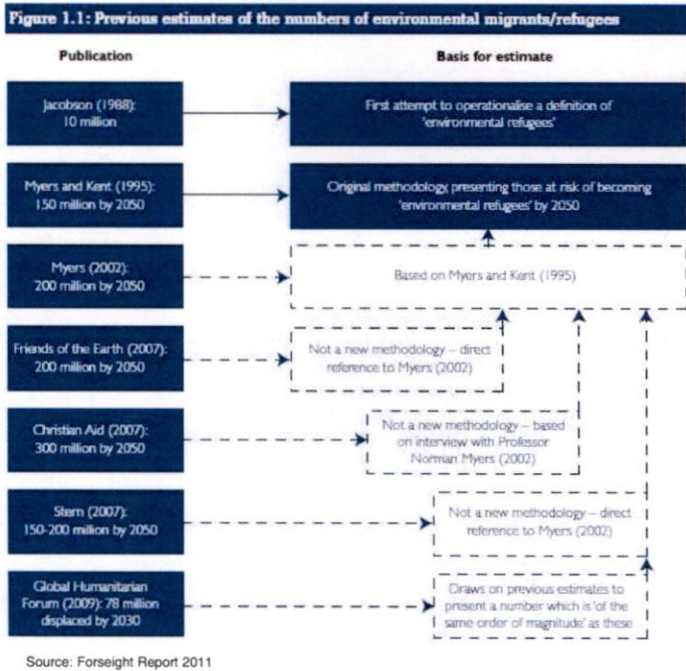
Drought
Horn of Africa
2017

Global future
outlook
2100

4

How many people move?

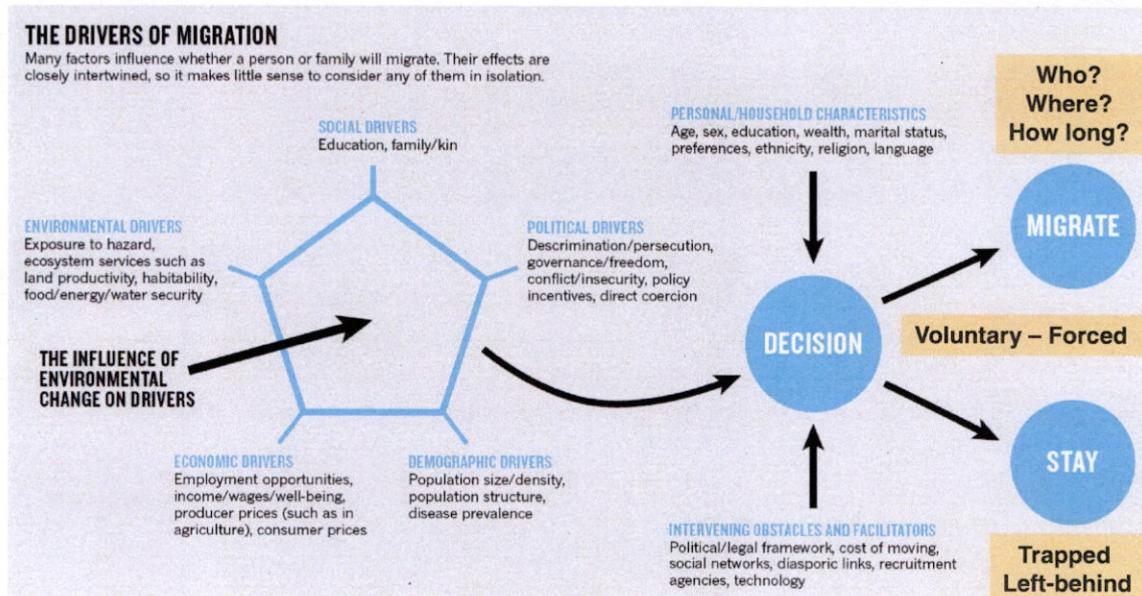
5

Problematic numbers

- Weak scientific basis → **“Guesstimates”**
- Risk exposed population, stocks or flows of migration?
- **Simplistic** and **deterministic** understanding of human mobility
- Use of numbers driven by interests

6

It is complex ...

Source: Black et al. 2011

7

Selected empirical evidence

- Pakistan / *Mueller et al. 2014*: flooding has modest to insignificant impacts on migration; heat stress means more long-term migration of men [→ **Relief efforts**]
- US / *Thiede et al. 2013*: black/low-education least likely to evacuate prior to Hurricane Katrina; most likely to have been unable to evacuate [→ **Social status**]
- Thailand / *Promburom et al. 2011*: migration despite successful in situ adaptation; positive effects of migration [→ **Feed back loops**]

8

It is complex ...

Migration in the context of climate change can be ...

- ... an indicator for **failed adaption**
- ... a sign for **sucessful adaptation**

Immobility in the context of climate change can be ...

- ... a sign for **failed adaptation**
- ... a indicator for **successful adation**

[degree of freedom and choice people
have in their decision to move or to stay]

9

Climate-induced migration – the next challenge?

[→ for whom?]

Increasing importance of climate
related reasons for migration

Those most exposed and least capacity:

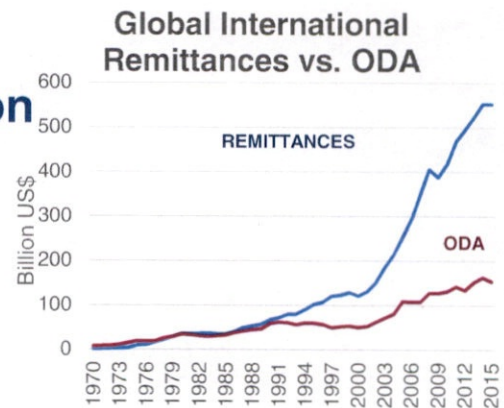
- „Critical regions“**: fragile social-ecological systems
- Vulnerable, poor households**:
„economic“ and „climate migration“ strongly entangled
- „trapped population“**: the most vulnerable often cannot move

10

Part of the solution - Migration as & for adaptation

- Migration **as normality**
→ 240 million international & 750 million domestic migrants
- Migration **as adaptation**
→ Risk diversification
- Migration **for adaptation**
→ potential to strengthen resilience through flow of money and ideas

Source: Worldbank 2016

Rural-urban migrant set up an integrated farm, NE Thailand

11

What should be done?

1. **Strengthen the capacity of the vulnerable to adapt**
– increase their freedom to decide to move or to stay
2. **Put human security in the centre regardless where people are**
– acknowledge the special vulnerabilities of migrants on the journey and in the place of destination
3. **Make migration work for adaptation**

Climate-induced migration – the next challenge?

World & Climate
Climate change could force more than a billion people to flee their homes, says major health report

The movement of people is set to cause an international health crisis, the research from The Lancet suggests

Wolfgang Bruns [@wbruns_globe](#) · Tuesday 21 October 2014 09:04 GMT · 218 views

453

INDEPENDENT

Patrick Sakdapolrak

Department of Geography and Regional Research
University of Vienna